онуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

40-дэхи жэлээ гарана

Уряад үнэн

Буряадай обкомой, Улаан-Үдын горкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй орган

(24) | 1963 оной мартын 15, пятница | Сэн 2 мүнгэн

С-эй ЦК-да, СССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ

-гай Президиумэй болон СССР-эй Соведэй хамтын заседани мартын нүхэр Н. С. Хрущев түрүүлэгшээр ленность болон барилгые саашадаа наар хүтэлбэрилхэ хэрэгтэй холбоо-, тэрэшэлэн СССР-эй арадай ажа-онуудта хүгжөөхэ түсэбэй проектые арадай ажахые 1966—1970 онуудта жэлэй түсэбэй проектые зохёохо ууд тус заседани дээрэ хаража

-гай Президиумэй гэшүүд, КПСС-эй диумэй гэшүүндэ кандидадууд, й секретарьнууд, союзна республи-ртинуудай ЦК-нуудай секретарь-үүдэй Соведүүдэй Түрүүлэгшэнэр, трнүүд, бусад түбэй эмхи зургаануу-лэгшэд эдэ асуудалнуудые зүбшэн далсаhан байна.

сть болон барилгын хүгжэлтые hайнаар хүтэлбэрилдэг болохо, най, СССР-эй совнархозой, СССР-лбаринуудай гүрэнэй болон үйлэдбэриин комитедүүдэй хүдэлмэрие тааралдуулан ябуулха зорилгоор СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Арадай Ажахын Дээдэ Соведые байгуулха шухала гэжэ мэдэрэгдээ. Энэ Совет хадаа орон доторхи промышленность болон барилгые хүтэлбэрилхэ талаар гүрэнэй дээдэ орган болоно, тиимэhээ промышленность болон барилгадахи хүдэлмэритэй холбоотой асуудалнуудые шиидхэхэ, гүрэнэй түсэбүүдые амжалтатайгаар дүүргэлгые хангаха бүхы шухала эрхэ түлөөлэлгэнүүдтэй байха.

СССР-эй ВСНХ-гай байгуулагдаhанhaa уламжалан хэдэ хэдэн эмхидхэлэй асуудалнууд хаража үзэгдэбэ.

СССР-эй арадай ажахые 1964—1965 онуудта хүгжөөхэ түсэбэй проектые, СССР-эй арадай ажахые 1966—1970 онуудта хүгжөөхэ табан жэлэй түсэбэй проектые зохёохо тухай шиидхэбэри заседани дээрэ гаргагдаhан байна.

1964—1965 онуудай түсэбэй проект тухай дурадхалнуудые СССР-эй СНХ-гай, СССР-эй Госстройн, СССР-эй научно-шэнжэлэлгын хүдэлмэри таараалдуулан ябуулха талаар Гүрэнэй комитедэй хабаадалгатайгаар зохёожо оруулхыень СССР-эй Госпланда даалгагдаа. Тус түсэбэй проект КПСС-эй ЦК-гай ноябриин Пленумэй (1962 он) шиидхэбэринүүдэй, промышленность болон барилгын хүтэлбэрие саашадань hайжаруулха талаар КПСС-эй ЦК-гай болон СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоолой үндэhөөр зохёогдохо ёhотой.

СССР-эй арадай ажахые 1966—1970 онуудта хүгжөөхэ холын хараата түсэбэй проект бэлэдхэхэ даалгабаринууд СССР-эй Госпланда, бусад организацинуудта мүн лэ үгтэhэн байна. Холын хараата генеральна түсэбэй түрүүшын арбан жэлдэ бэелүүлэгдэхээр КПСС-эй Программаар хараалагдаhан даалгабаринууд табан жэлэй түсэбэй проект дотор бүри наринаар тодорхойлогдохо ёhотой. Тиихэдээ арадай ажахые жэгдэ hайнаар хүгжөөхэ, материалнууд, хүдэлмэриин хүсэ болон мүнгэ зөөрие эгээн лэ таарамжатай hайнаар, үрэ ехэтэйгээр хэрэглэхэ, ажалшадай байдал улам hайжаруулха, ороной өөрыгөө хамгаалха шадабарие саашадань бэхижүүлхэ шухала байhые хараадаа абаха хэрэгтэй.

...й Верховно ...Президиумдэ

...сть болон барилгые саашадань hайжаруулСССР-эй Минидэй СССР-эй Дээдэ Сове-(ВСНХ) байССР-эй Верховидиум тогтооарадай Ажахын даа орон доторсть болон баилхэ талаар орган болоно, ажал ябуулэй правительтэрэнэй хүмэрилдэг бай-

...дай Ажахын даа хаанашье hаань дулдыэй бүхы ора ёhoop дүүрболон захиынгөө эрхэ түдаа абан гар-

...вно Соведэй хэр **Устинов** овичые СССР-й Соведэй Түгэдэхи орлог-Министрнүү-СР-эй Арадай Соведэй Түрүү-...

Министрнүүдэй Түсэблэлгын союзна орган -республиканхо, саашадаа -эй Гүрэнэй итет (СССР-нэрлэхэ гээд но Соведэй гоо. СССР-эй Министрнүү-СР-эй Арадай Соведэй мэдэл-

...дай Ажахын на орган байреспубликанска од, СССР-эй Соведэй Ажахын Дээдэ орохо бо-

...гүүдэй талаар трнүүдэй Со- Комитедые тын хэрэгүүнэй Комитет ой) гэжэ нэрхадаа союзорган бо-ССР-эй Минидэй СССР-эй Дээдэ Сове-байха.

...а бүтээлгын Транспортна инистерствые, тикын болон министерст-Дунда Азиин оной барилые, СССР-эй ашагта малгаалгын миэй комитеэние сааша-даа—СССР-эй Дундуур машина бүтээлгын талаар Гүрэнэй үйлэдбэриин комитет, СССР-эй Транспортна барилгын талаар Гүрэнэй үйлэдбэриин комитет, СССР-эй Энергетикын болон электрификациин талаар Гүрэнэй үйлэдбэриин комитет (союзно-республиканска орган болоно), СССР-эй Дунда Азиин экономическа районой барилгын талаар Гүрэнэй үйлэдбэриин комитет, СССР-эй Гүрэнэй геологическа комитет (союзно-республиканска орган болоно) гэжэ нэрлэдэг болохо гээд СССР-эй Верховно Соведэй Президиум тогтообо.

Научно-шэнжэлэлгын хүдэлмэри тааруулан ябуулха талаар СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Гүрэнэй комитедые СССР-эй Научно-шэнжэлэлгын хүдэлмэри тааруулан ябуулха Гүрэнэй комитет;

Авиационно техникын талаар СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Гүрэнэй комитедые—СССР-эй Авиационно техникын талаар Гүрэнэй комитет;

Оборонно техникын талаар СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Гүрэнэй комитедые—СССР-эй Оборонно техникын талаар Гүрэнэй комитет;

Радиоэлектроникын талаар СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Гүрэнэй комитедые — СССР-эй Радиоэлектроникын талаар Гүрэнэй комитет,

Электронно техникын талаар СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Гүрэнэй комитедые—СССР-эй Электронно техникын талаар Гүрэнэй комитет;

Судна бүтээлгын талаар СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Гүрэнэй комитедые—СССР-эй Судна бүтээлгын талаар Гүрэнэй комитет;

Атомай элшэ хүсэ ашаглалгын талаар СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Гүрэнэй комитедые—СССР-эй Атомна элшэ хүсэ ашаглалгын талаар Гүрэнэй комитет гэжэ нэрлэхэ.

Дээрэ дурсагдаhан гүрэнэй комитедүүд, Транспортна барилгын болон Дунда Азиин экономическа районой барилгын талаар гүрэнэй үйлэдбэриин комитедүүдhээ бэшэниинь, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй СССР-эй Арадай Ажахын Дээдэ Соведэй мэдэлдэ байха, тиихэдэ нүгөөдэ хоёр комитедынь СССР-эй Госстрой, СССР-эй совнархоздо мэдэлтэй «Союзсельхозтехника» гэжэ бүхэсоюзна нэгэдэлэй мэдэл доро байха.

Нүхэр **Смирнов** Леонид Васильевич СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшоор томилогдоо.

Нүхэр **Тарасов** Александр Михайлович СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй СССР-эй Арадай Ажахын Дээдэ Соведэй Түрүүлэгшын орлогшоор—СССР-эй министрээр томилогдобо.

СССР-эй Госпланай дэргэдэхи Химиин талаар Гүрэнэй комитедэй түрүүлэгшэ нүхэр **Байбаков** Николай Константинович, мүн нүхэр **Зверев** Сергей Алексеевич СССР-эй министрнүүдээр томилогдоо.

Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитедтэ, ССР Союзай Министрнүүдэй Соведтэ, нүхэр Н. С. ХРУЩЕВТО

Бидэнэр, РСФСР-эй колхоз, совхозуудай үйлэдбэриин управленинүүдэй начальнигуудай болон партийна комитедүүдэй секретарьнуудай зүблөөндэ хабаадагшад, Коммунис партиин ленинскэ Центральна Комитедтэ, түрэл Советскэ правительствада, коммунизмын түлөө эсэшэ сусашагүй тэмсэлшэ Никита Сергеевич Хрущевто үнэн зүрхэнhөө халуун амаршалга хүргэнэбди!

Советскэ Союзай Коммунис партиин XXII съездhээ хойшо оройдоол жэл бага үлүүтэй саг үнгэрөөд байна. Энэ богонихон болзор болоно. Гэбэшье, манай парти, тэрэнэй Центральна Комитет, Советскэ правительство съездын шиидхэбэринүүдые болон партиин шэнэ Программые бэелүүлхэ талаар энэ үе соо угаа ехэ эмхидхэлэй хүдэлмэри хээ.

Агууехэ Ленинэй захяануудые, социализм болон коммунизмын үедэ экономико эгээн лэ эрхим hайн политика болоно гэжэ тэрэнэй заахан заабарие бэелүүлэн, Центральна Комитет хадаа социалис ёhoop ажал эрхилэлгын гол ёhонуудые, түхэл янзые болон онол аргануудые хүгжөөнэ, нарижуулан hайжаруулна. Ороной экономикые хүгжөөхэ тухай, промышленность болон хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхэ тухай, бүхы совет арадай аша туhа болон зол жаргал тухай анхарал оролдолго гаргахаhaa ондоо тиимэ шухала зорилгонууд манай партида, тэрэнэй Центральна Комитедтэ байдаггүй гэжэ КПСС-эй ЦК-гэй ноябриин Пленумэй шиидхэбэринүүд, арадай ажахые партийна талаар хүтэлбэрилгые шэнэдхэн хубилгалга үшөө дахин үнэмшэстэйгөөр гэршэлэн харуулжа үгэнэ.

Үйлэдбэриин шэнжэ баримталан партийна болон советскэ органуудые байгуулhан ябадал хүдөө ажахые саашадань дэбжээхын түлөө тэмсэхэдээ манай кадрнуудай эрдэм мэдэсэ болон дүй дүршэлые бүри зүбөөр хэрэглэхэ, үйлэдбэрие тодорхойгоор хүтэлбэрилхэ, партийна организацинуудай али бүхы ажал ябуулгые бүри эдэбхитэй болгохо, эмхидхэлэй болон соёл сурталай хүдэлмэрие бүри нягтаар холбохо арга олгоно.

Хүдөө ажахын үйлэдбэрие хүгжөөлгөөр партиин баримталдаг ленинскэ хараа шэглэл гайхамшагта үрэ дүнгүүдые үгэнэ. Манай орон дотор үнгэрэгшэ жэлдэ бүхы дээрээ 9 миллиард пүүд ороohо таряа хуряажа абтаа, хүдөө ажахын продуктнуудые гүрэн бүри ехээр худалдажа абаа. Россин Федерациин колхоз, совхозууд 2.217 миллион пүүд, 1961 онойхидо орходоо 352 миллион пүүдээр ехэ ороohо таряа 1962 ондо гүрэндэ худалдаhан байна. Мяхан, hүн, мал ажалай бусад продуктнууд нилээд ехээр худалдагдаа. Зүгөөр Россин-Федерацида ороohо таряа, мяха, hү, газар тарялангай болон мал ажалай бусад продуктнуудые элбэгжүүлгэ долоон жэлэй даалгабаринуудhaa, ороной улам ургажа байгаа хэрэглэмжэhээ үшөө горитойгоор гээгдэнэ, республикын хүдөө ажахыда бии байhан угаа ехэ арга боломжонууд үшөө дутамагаар ашаглагдана гэжэ бидэнэр ойлгонобди.

«Жэлэй дүнгүүдые гаргаха, ороohо таряа бүри элбэгээр абаха, бэлэдхэхэ тухай» КПСС-эй ЦК-гай Президиумдэ нүхэр Н. С. Хрущевой эльгээhэн бэшэгые зүбшэн хэлсэхэдээ колхоз, совхозуудай үйлэдбэридэ ашаглагдаагүй байhан арга боломжонуудые хүдөөгэй ажалшад эли тодоор обёорон харана. Эдэ арга боломжонуудые ашаглаха, ороohо таряа ургуулан абалгые бүри мүнөө жэлhээ нилээд ехээр дээшэлүүлхэ, 2,5—2,6 миллиард пүүд, нёдондонойхидо орходоо 300—400 миллион пүүдээр ехэ ороohо таряа гүрэндэ худалдаха хэрэгтэ үйлэдбэриин управленинүүд болон партийна комитедүүд мүнөө бүхы ажал ябуулгаяа зорюулна. Тэжээл элбэгээр абадаг болохын, газарай зуун гектар бүридэ малай тоо бүри олон болгохын ба мал ажалай продуктнуудые улам элбэгээр абахын, бэлэдхэлэй түсэб дүүргэхын, 5 миллион тонноhoo бага бэшэ мяха, 19 миллион тонно hү, 5,7 миллиард үндэгэ, 194 мянган тонно ноohо гүрэндэ худалдахын түлөө Россин Федерациин колхознигууд, совхозуудай хүдэлмэришэд, хүдөө ажахын бүхы хүдэлмэрилэгшэд оролдосотойгоор тэмсэнэ. Манай ойрын зорилгонууд иимэ байна.

Эдэ шухалын шухала зорилгонуудые амжалтатайгаар шиидхэхын тулада бидэнэр газар тарялан бүри болбосон ёhoop эрхилдэг болохобди, шэнэ газар ашаглахабди, ороohото ургамалнуудай, кукурузын, горохой, саахарай свёклын, бусад үнэтэ ургамалнуудай тарилгые үргэдхэжэ, тариалангаа талмайн хубааралгые саашадань нарижуулан hайжаруулхабди, үрэhэ ургуулан абаха, үтэгжүүлгэ хэрэглэхэ ябадал hайжаруулхабди, ажал эмхидхэлгын түрүү онол аргануудые, наукын туйлалтануудые, газар тарялангай болон мал ажалай түрүүшүүлэй дүй дүршэлые бүри оролдосотойгоор нэбтэрүүлхэбди.

Мүнөө хабарай полевой хүдэлмэридэ бэлэдхэлгые түргэнөөр түгэсхэхэ гээшэ бидэндэ эгээн гол шухала, эгээн лэ ударна хэрэг болоод байна. Хабарай тарилга эмхитэйгээр үнгэргэхын, намарай таряанай хойноhoo харууhалга хангахын, газарай гектар бүхэниие эгээн лэ ашагтайгаар хэрэглэхын, эгээн лэ багаар хүсэ болон мүнгэ зөөри гаргашалаад, эгээн лэ ехэ хэмжээнэй продукци абахын тулада бидэнэр бүхы шухала хэмжээнүүдые абажа байнабди.

Долоон жэлэй табадахи жэлдэ хүдөө ажахын үйлэдбэриин бүхы hалбаринуудта шэнэ ёhoop хүдэлхэ болонобди. Эгээн лэ шухала юумэндэ — үйлэдбэриин асуудалнуудта гол анхаралаа хандуулха зуураа, хүнүүдэй дунда hайнаар хүдэлмэри ябуулаад, эмхидхэлэй болон партийно-политическэ хүдэлмэри нарижуулан hайжаруулаад лэ байхадаа амжалта туйлажа болохо гэжэ бидэнэр хододоо hанажа ябадаг байнабди. Ороohо таряа, мал ажалай продуктнуудые бүри элбэгээр абахын түлөө социалис мүрысөөн Усть-Лабинска үйлэдбэриин управлениин ажалшадай үүсхэлээр колхоз, совхозуудта үргэнөөр дэлгэрэнхэй. Мүрысөөе үнэхөөрөөл олониитын шэнжэтэй болгохо, бригада, фермэ бүхэнэй, колхоз, совхоз бүхэнэй социалис уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэлгые хангаха гээшэ шухала зорилгомнай болоно гэжэ бидэнэр тоолонобди.

Ороohо таряа, мяха, hү, хүдөө ажахын бусад продуктнуудые абаха, бэлэдхэхэ даалгабаряа 1963 ондо амжалтатайгаар дүүргэхын тулада Россин Федерациин партийна организацинууд, хүдөө ажахын бүхы хүдэлмэрилэгшэд хүсэ шадалаа гамнахагүй, манай агууехэ Эхэ ороной түгэлдэр хүсые саашадань бэхижүүлхэ хэрэгтэ өөhэдынгөө эрхим туhа нэмэри оруулалсаха гэжэ Советскэ Союзай Коммунис партиин ленинскэ Центральна Комитедые, Советскэ правительствые, Никита Сергеевич, таниие өөрыетнай бидэнэр найдуулнабди.

Коммунизм тээшэ ленинскэ замаар совет арадые хүтэлжэ ябаhан манай түрэл Коммунис парти мандаха болтогой!

Ставропольско хизаар. Невинномысскэ химическэ комбинадай түрүүшын ээлжээнэй агрегадууд бүхы хүсөөрөө хүдэлжэ эхилэнхэй.

Ставропольско байгаалинн газhaa гаргаhан хэдэн зуу мянган тонно минеральна үтэгжүүлгэ оронойнгоо арадай ажахыда эльгээнхэй. Зураг дээрэ: ороной түбэй районуудта эльгээгдэхээр бэлэн болоод байhан азотно үтэгжүүлгэнүүд.

ТАСС-ай фотохронико.

Илалта амжалтын эшэ нүхэсэл

ЖУРАМ! Журам гээшэ угаа ехэ удха өөртөө шэнгээhэн, олон үе сагые дамжажа ерэhэн үгэ. Гэхэ зуура, социалис журам хадаа манай партиин, манай гүрэнэй гайхамшаг түүхэтэй нягта холбоотой юм. Үнэн сэдьхэлhээ сахигдаhан, олоной туhада зорюулагдаhан журам баатар габьяагай, илалта амжалтын, баяр жаргалай эшэ нүхэсэл болоно. Партийна, гүрэнэй, ажалай журам нарин шангаар сахиhанай үндэhөөр манай орон дотор социалис общество байгуулагдаа, коммунизмын түлөө тэмсэлдээ үдэр бүри илалта туйлан дабшанабди.

Совет хүнүүд арадайнгаа ажахын, соёл культурын ба эрдэм техникын бүхы hалбаринуудта коммунис журам сахилгын ямар hайхан жэшээ харуулна гээшэб! Ямаршье предприяти, ажахы гү, али эмхи зургаание абаад үзэбэл, түсэб даабаринуудаа саг болзор соонь эрхим hайнаар дүүргэжэ, партиин, гүрэнэй гэхэ гү, али общественнгоо үмэнэхи уялгаяа бэелүүлхын тула шармайн оролдодог заншалтай.

Долоон жэлэйнгээ түсэбые дүрбэ-табан жэл соо дүүргээд, коммунизмын жасада хубитаяа нэмээн оруулжа байhан завод, фабрика, колхоз, совхоз болон бусад коллективүүд, түрүү хүнүүд областе, хизаар бүхэндэ бии.

Жэшээлхэдэ, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутат Алексей Кудряшовой далаг, 4 хүнhөө бүридэhэн бага комплексно бригада (Хандагатайн леспромхозой Эхи горхоной пункт) коммунис журамай, коммунис оролдолгын үльгэр жэшээ харуулна. Эдэнэр долоон жэлэй даабариин ёhoop Эхэ оронойнгоо барилганuудта 100 мянган кубометр модо үгэхэ аад, тэрэнээ 5 жэл 4 hара соо дүүргэжэ, үшөө 42 мянган кубометр нэмэжэ бэлэдхэхын тула гварди ёhоной габшагайшалга гарган ажаллажа байнхай. Тус бригадын, тэрэнэй гэшүүн бүхэнэй бүтээсэ, дүүргэлтэhээ харахада, урдаа табиhан хүндэтэ зорилгоёо сохом бэелүүлжэ шадаха байhаниинь элирнэ.

Мүн үнгэрэгшэ жэлэй дүнгөөр республикымнай зуу гаран предприяти, тэрэ тоодо Улаан-Үдын шэлэй завод, Зэдын вольфраммолибденэй комбинат, Ленинэй орденто локомотив-вагон заhабарилгын завод, Галуута-Нуурай шахтоуправлени ба бусад, 1962 ондо продукци үйлэдбэрилхэ, түсэбүүдээ болзорhоонь урид дүүргээд, энэ жэлдэ эршээ hуладхаагүй ябажа байна.

Иимэ түрүүшүүл хүдөө ажахыдашье олон. Зэдын үйлэдбэриин управлениин Доржо Банзаровай нэрэмжэтэ, «Байкал» колхозууд, Чисаанын, Үдын, «Эрдэм» болон бусад хэдэн совхозууд үнгэрэгшэ жэлэйнгээ түсэбүүдые үлүүлэн гүйсэдхөөд, амжалтаяа улам арьбадхажа үргэлжэлhөөр. Үнэн шударгы, үндэр бүтээсэтэ ажалаараа замай залуушад болоhон нилээд олон малшад, таряашад, механизаторнуудые нэрлэн дурдажа боломоор. Жэшээлхэдэ, Мухар-Шэбэрэй «Эрдэм» совхозой хонишон, Социалис Ажалай Герой Б. Т. Доржиева hүүлэй гурба-дүрбэн жэлэй туршада зуун эхэ хонин бүриhөө 100 гаран толгой хурьгадые жэл бүри абажа, гарза хоролтогүй, тобир өөдэргэнөөр түлжүүлжэ байдаг.

Эдэ бүгэдэ хадаа ажал хэрэгтээ, үүргэ уялгадаа коммунис журамтайгаар, харюусалгатай, ханамжатайгаар хандаhанай ашаүрэ мүн.

Гэхэ зуура, журам заршамай hуладхагдаhан газарта ажалhaа гээгдэхэ, залхууран зайгуултаха, архи намнаха, ниитын гурим эбдэхэ, хамтын хэрэгтэ ханаггүй муугаар хандаха мэтын тон тааруугүй ябадал үзэгдэдэг. Энээнhээ уламжалан ажал хүдэлмэри бүтэсэгүй боложо, түсэб болон уялгануудай гүйсэдхэл таhалдалда ородог байна. Иимэ ушар илангаяа хүтэлбэрилэгшэдэй зүгhөө журамай жолооё hула табиhанай үрэ шалтагаан болодог байха юм. Улаан-Үдын колхоз, совхозуудай үйлэдбэриин управлениин Элхи нютагтахи Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоздо журамай талаар эгээл иимэрхүү байдал тохёолдоо. Артелиин түрүүлэгшэ К. Забанов ажахыгаа хүтэлбэрилхын орондо хубиин хэрэгээр хото харгылжа, ехэнхи сагаа Улаан-Үдэдэ үнгэргэдэг, конторо багтаа бии болоходоошье hүүхирхэ зандархаhaa бэшэ юумэ хэдэггүй, бригада ба гүүртэнүүдээр юунэйшье боложо байhые хүсэд мэдэдэггүй байгаа. Даргынгаа жэшээгээр гү, али тэрэнэй үгы байhаниие hамбаашалан, бусад зариман зоргон соогоо аашалдаг байба. Колхозой парткомой секретарь байhан А. Башинов олониитын дунда ойлгууламжын, хүмүүжүүлгын хүдэлмэри ябуулжа, ажалай журам улам бэхижүүлхэ, түсэб даабаринуудаа амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө тэмсэлдэ бүхы зоноо эдэбхитэйгээр хабаадуулха уялгатай хүн аад, харин өөрөө архидаха ажалтай болоод, hүүлэй hүүлдэ хамаг хэрэгээ хаяжа, хайшаашьеб арилшаhан hурагтай. Иимэ хүтэлбэрилэгшэдтэй ажахыда ямар гурим журам байлтайб, ямар амжалта туйлагдалтайб? Энэ колхозой үнгэрэгшэ жэлэйнь хүдэлмэриин үрэ дүнгүүдhээ харахада, гүрэндэ мяха худалдаха түсэбынь миил 76 процент, hүнэй талаар — 79 процент дүүргэгдэhэн, хонин hүрэгэйнь тоо 1326 толгойгоор хорошоhон байна.

Тэрэшэлэн муугаар хүдэлhэнhөө далдалха, балаалхын тула худал мэдээ хүргэжэ, гүрэнэй журам эбдэhэн, дээдэ зургаануудые мэхэлhэн баримтануудшье эндэ тэндэ хаа яа дайралдадаг. Жэшээлэн хэлэбэл, Тарбагатайн Калининай нэрэмжэтэ колхозой хүтэлбэрилэгшэд 1962 ондо 116 гахай ороондо оруулhаар мэдээ хүргэhэн байгаа, теэд үнэндөө тэдэнэй миил 30 толгойнь поршоонхолоо.

Энэ мэтээр журам эбдэhэн ябадал ажал хүдэлмэри хойшо татажа, коммунис байгуулалтын хэрэгтэ ехэ hаад тойбо болоно. Тиимэhээ **«Партийна ба гүрэнэй журам эбдэдэг хүнүүдтэй, парти болон гүрэниие мэхэлхэ ябадал гаргадаг хүнүүдтэй, билдагуу, хооhон шашаг, нюдэ далдалдаг, албан хойрог этэгээдүүдтэй партимнай эбсэшэгүйгөөр тэмсэдэг, саашадаашье тэмсэхэ байха. Хүдэлмэриин дутагдалнуудые зайсуулхын түлөө тэмсэлдэ манай хурса зэбсэг болохо шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлэлгэ үргэнөөр дэлгэрүүлхэ шухала»** гэhэн КПСС-эй XXII съездын Тогтоолые бодото дээрэнь бэелүүлхэ гээшэ партийна, совет органуудай, профсоюз болон комсомолой эмхинүүдэй, ажахын хүтэлбэрилэгшэдэй, коммунист, комсомолец бүхэнэй, бүхы ажалшадай хүндэтэ хэрэг, арюун нангин уялга болоно.

Дээрэ дурсагдаhан Тогтоолой үндэhөөр партийна, гүрэнэй хиналтын комитедүүд, тэдэндэ туhалха бүлэгүүд ба постнууд хаа хаанагүй — предприятинууд, колхоз болон совхозуудта эмхидхэгдээд, олониитын хабаадалгатайгаар ехэ хүдэлмэри ябуулжа байна. Эдэнэй туhаламжаар партийна, гүрэнэй ба ажалай журам улам бэхижүүлэн, бүхы тогтоол шиидхэбэринүүдэй гүйсэдхэл, түсэб уялгануудай дүүргэлтые жэншэдгүй хангаха шухала.

Сириин Арабуудай Республикын премьер-министр СССР-hээ Дамаскда байдаг элшэн сайд хоёр бэшэгүүдые абалсаба

Сириин Арабуудай Республикын премьер-министр Салах эд-дин Битар СССР-hээ Сиридэ байдаг элшэн сайд А. А. Барковскидо энэ оной мартын 10-да бэшэг эльгээгээ. Тус бэшэг соогоо Сириин шэнэ правительствын состав тухай тэрэ мэдээсээ, «ООН-ой гол ёhонуудые хүндэлэлгэдэ үндэhэлэн манай оронуудай хоорондо тогтоhон хани ёhоной харилсаануудые дэмжэхые» өөрынгөө правительствын хүсэжэ байhые баталан гэршэлhэн байна.

СССР-эй элшэн сайд САР-ай премьер-министртэ харюугай бэшэг эльгээжэ, тэрээн соогоо иигэжэ мэдээсээ. Бэшэгэйтнай удха Совет Социалис Республиканuудай Союзай правительствада дамжуулан дуулгагдаа. Советскэ правительство хадаа САР-ай Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшын бэшэг соо дурдагдаhан мэдээсэлые анхаралдаа абаа, «манай арадуудай болон эб найрамдалай хэрэг бэхижүүлхэ аша туhада зорюулан, манай оронуудай хоорондохи хани ёhоной харилсаа дэмжэхээр, хүгжөөхөөр бэлэн байhанаа өөрынгөө зүгhөө элирхэйлэн мэдүүлнэ» гэжэ СССР-эй элшэн сайд мүн лэ мэдээсэhэн байна.

(ТАСС).

Интернат hургуулинуудай хүдэлмэрилэгшэдэй зүблөөн

МОСКВА, мартын 12. (ТАСС-ай корр.). Педагогическа Науканuудай академидэ мүнөөдэр нээгдэhэн зүблөөн дээрэ интернат hургуулида hурадаг үхибүүдые ажалда hургалга болон хүмүүжүүлгые хайшан гэжэ hайжаруулхаб гэhэн асуудал хэлсэгдэбэ. Россин Федерациин, Украинын, Белоруссиин бусад союзна республиканuудай эрдэмтэд болон арадай гэгээрэлэй органуудай түлөөлэгшэд энэ зүблөөндэ хабаадалсаа.

Энэ зүблөөе нээhэн РСФСР-эй гэгээрэлэй министрэй орлогшо П. В. Зимин иигэжэ хэлэбэ: «найман жэлэй болон интернат дунда hургуулинуудта элдэб мэргэжэлдэ hургаха ябадалые үлэмжэ тодорхой болгохо ёhотойбди».

Москва городой 11-дэхи интернат hургуулиин директор А. П. Филатов үхибүүдые ба эдиршүүлые ажалда коммунис ёhoop хандадаг болгон хүмүүжүүлхэ дүй дүршэл тухайгаа зүблөөн дээрэ хөөрэжэ үгэбэ. Ленинградай областиин Ладейно-Польско интернат hургуулиин hуралсалай таhагые даагша К. М. Бородавкин «hурагшадые хүдөө ажахын ажалда бэлэдхэл» гэhэн темээр үгэ хэлэбэ.

Партийна ажабайдал

Түрүү цехэй парторганизаци

Улаан-Үдын модоной завод республикымнай томохон предприятинуудай нэгэниинь юм. Эндэ бэлэдхэгдэһэн барилгын модон, мүн хюрөөдэмэл хабтайгайнууд түрэл ороноймнай Алас-Дурна зүгһөө эхилээд Дунда Азиин республиканuудта хүрэтэр эльгээгдэжэ байдаг. Заводой олон зуун коллектив нёдондо жэлэйнгээ модо болбосоруулха түсэб нэрэтэй солотойгоор бэелүүлээд, шэнэ жэлдэ улам эршэтэйгээр ажаллажа байна. Завод январь, февраль һарынгаа түсэбые үлүүлэн дүүргэнхэй.

Нёдондо жэлэй ноябрь һарада зарлагдаһан КПСС-эй Центральна Комитедэй Пленумэй түүхэтэ шиидхэбэринүүдые хэрэг дээрэнь бэелүүлхэ зорилготойгоор, заводой бүхы цехүүдээр социалис мүрысөөн улам эршэтэй, далайса ехэтэйгээр дэлгэрэнхэй. Мүрысөөнэй түрүү зэргэдэ модо хюрөөдэдэг цехэйхид (начальнигынь Г. П. Гусляков) түрүүлжэ ябана. Тус цехэй коллектив байгша оной январь, февраль һарануудта хоёр зуугаад вагон хюрөөдэмэл модо ороной Баруун болон Дунда Азиин областьнуудта эльгээжэ, һарынгаа үйлэдбэриин даалгабарие холо үлүүлэн дүүргээ.

Эдэ бүгэдэ хадаа цехэй партийна организациин ажалшадай дунда политическэ, эмхидхэлэй хүдэлмэри һайнаар ябуулжа, предприятиин урда байһан түсэб, зорилгонуудые хүдэлмэришэдтэ ойлгосотой һайнаар тайлбарилжа байдагайнь аша үрэ мүн. Цехэй партийна эхин организаци (секретаринь Д. Д. Власов) һара бүхэндөө партийна суглаа зарлажа, шухала асуудалнуудые зүбшэн хэлсээд, удха түгэлдэр тогтоолнуудые баталан абаад, саг болзортонь бэелүүлхын түлөө болото гэмсэл эмхидхэдэг. Үнгэрһэн жэлэй апрель һарада «Коммунист — үйлэдбэриие эмхидхэгшэ мүн» гэһэн һонирхолтой асуудалаар партийна нээмэл суглаан болоо һэн. Энэ суглаанай шиидхэбэриин хэр зэргээр бэелүүлэгдэжэ байһаниие август һарада болоһон партийна нээмэл суглаан хаража үзэһэн байгаа. Партийна суглаанууд дээрэ гансал үйлэдбэриин асуудалнууд бэшэ, харин цехэй коллективэй ажабайдал ажаһуудалтай холбоотой асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдэдэг. Жэшээлхэдэ, нёдондо жэлэй декабрь һарада «Коммунис ёһоор ажаллаха, ажаһууха» гэһэн һайн һайхан заншалые нэбтэрүүлхэ талаар цехэй местком ямар хүдэлмэри ябуулнаб» гэһэн асуудал партийна суглаан дээрэ зүбшэн хэлсэгдээ һэн.

Партийна суглаанууд дээрэ абтаһан тогтоолнуудые бэелүүлхэ хэрэгтэ цехэй партийна организациин арба гаран коммунистнууд бултадаа эдэбхитэйгээр хабаададаг. Коммунистнууд Е. А. Синельников, А. Е. Брулева, Ф. И. Битюков, П. М. Наумов гэгшэд үйлэдбэриин түрүүшүүл, замай ёһотой залууршад гэжэ алдартай байхаһаа гадна, ниитын хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаададаг. Тэдэнэй нэгэн Перфил Макарович Наумов энэ цехтэ хорин табан жэлһээ үлүүтэй саг соо ажаллаһан, дүй дүршэл ехэтэй агитаторай нэгэн болонхой. Нүхэр Наумов һайн агитатор байхынгаа хажуугаар, ажал хүдэлмэридөө шалгардаг. Мүнөө халаанайнгаа даалгабарие ходо 110—115 процентээр дүүргэнэ.

Ниитэ-политическэ хүдэлмэридэ булта коммунистнууд, хүтэлбэрилэгшэд, мүн эдэбхитэй комсомолшууд, партийнабэшэ хүнүүд эдэбхитэйгээр хабаадана. Хүдэлмэришэдэй дунда уласхоорондын байдалаар һара бүхэндэ лекци уншагдана, мүн һонирхолтой темэнүүдээр элидхэлнүүд хэгдэнэ. Һарын туршада ажалшадай дунда политическэ, ойлгууламжын ямар хүдэлмэриин ябуулагдаха байһан тухай партийна эхин организациин түсэб соо тодорхойгоор харуулагдана. Недели бүхэндэ цех соо нэгэ дахин тусгаар политинформаци үнгэргэгдэдэг.

Цехэй түрүүшүүлэй баян дүй дүршэлые бүгэдын шадабари болгохын түлөө нилээд хүдэлмэри ябуулагдана. Жэшээлхэдэ, байгша оной январь һарада үнгэргэгдэһэн цехэй коллективэй ниитэ суглаан дээрэ түрүү хүдэлмэришэд А. К. Васильева, Т. Д. Толпаева, П. М. Наумов гэгшэдэй ажалдаа туйлажа байһан амжалта тухай хөөрэлдөөн болоо.

Д. Шагдуров,
КПСС-эй Октябрьска райкомой инструктор.

10 центнерээр нэмээгээ

Дымит-Ханда Доржиева Эрхирэгэй совхозой 1-хи отделениин һаалиин фермэдэ 2-дохи жэлээ ажаллана. Нүхэр Доржиева хэды залуушье һаа, ажалдаа абьяастай, шударгы бэрхэ тугалшан гэжэ совхоз соогоо суурханхай.

Энээнэй харууһалжа байдаг тугалнууд үбшэлдэггүй, һайнаар түлжэдэг юм. Дымит-Ханда февраль, һара соо дааһан 40-өөд тугалайнгаа шэгнүүрые бүхыдэнь 10 центнер 58 килограммаар нэмээгээ гэхэ гү, али тус бүриень сүүдхын 944 граммаар ехэ болгоо.

— Тугалнуудаа түргэн томо болгохын тула шэмэ ехэтэй, олон янзын тэжээл элбэгээр үгэдэгбди. Мүн байра хашаануудыень хуурай, сэбэр байлгаха гэжэ ходо оролдодогбди. Тиимэһээ тугалнуудни һайнаар түлжэнэ гээшэ,—гэжэ нүхэр Доржиева хөөрэнэ.

Ц. Бабушеев.
С. Балдуевай фото.

Сошордомо дохёо

Мал шахан таргалуулдаг Хёлгын совхозой хоёрдохи отделениин пунктда һаяхан Бэшүүрэй совхоз 59 үхэр тушаахаяа асарба. Теэд тэдэнэй гушаадынь эмэ хашарагууд.

— Эдэ эмэ хашарагуудаймнай зариман дэлгэнэжэ ябана. Иимэ малые тушааханъ хайратайл байха даа,—гэжэ мал туулсажа ерэһэн пенсионер Соболев үбгэн хөөрэбэ.

Ветеринарна фельдшер Николай Попов тэдэ малые шалгажа үзөөд, эмэ хашарагуудай хээлитэй байһые тодорхойлоо. Эдэ түрэхэ гунжадые ямар ушарһаа гүрэндэ тушаахаяа эльгээбэб гэжэ Бэшүүрэй совхозой хүтэлбэрилэгшэд болон мэргэжэлтэдһээ шангаар асуухаар байна.

Д. Цыденжапов.
манай корр.

ЭХИЛҺЭН ЮУМЭЕЭ ЗАХАДАНЬ ХҮРГЭХЭ

Нёдондо жэл Орлигой дунда һургуулиин партийна организаци холын фермэ, отара, гүүртэнүүдээр ажалладаг, ажаһуудаг хүнүүдэй дунда ябуулагдажа байгаа политическэ, гэгээрэлэй хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадаха һайшаалтай үүсхэл гаргаа һэн. Тэрэ жэлдээ һургуулиин коллектив бага бэшэ юумэ хэһэн байха. Тэдэнэй хүсөөр хэдэ хэдэн «Агитаторай гэрнүүд» эмхидхэгдэжэ, тоогүй олон хөөрэлдөөн, лекци, элидхэлнүүд үнгэргэгдөө бэлэй. Тиихэдэ багшанарай уран һайханай бүлгэмэйхид «Коммунизм», «Улаан-Аха», Ленинэй нэрэмжэтэ колхозуудаар ябажа, зүжэг наада, концертнүүдые харуулаа юм.

Харин саашадаа энэ хэрэгээ бүри һайнаар ябуулхын оронд о, энэ жэл Орлигой һургуулиин багшанар орхижо захалһан байна. Үнгэрһэн һунгалтын үедэ нэгэ хэды агитаторнууд, тэрэнэй тоодо коммунист А. М. Шубина, дааһан хэрэгтээ харюусалгатайгаар хандажа, һунгагшадай дунда ойлгууламжын хүдэлмэри һайнаар ябуулаа. Агитаторнууд Л. Аюшинова, Е. Мункуев болон бусад участогуудтаа үсөөн гараа. Энэ шухала хэрэгтэ һургуулиин комсомолой комитет (секретаринь нүхэр С. Д. Готолова) хайхарамжагүйгөөр хандана, залуу агитаторнуудай хүдэлмэри шалганагүй, муугаар хүдэлдэгүүдтэ шанга эрилтэ табинагүй. Партийна организациин бюро агитаторнуудай ажал хүдэлмэри тухай хэды дахин зүбшэн хэлсэбэшье, зохихо хэмжээнүүдые абанагүй.

Орлигой дунда һургуулиин партийна организаци, бүхы коллектив нёдондо жэл эхилһэн һайшаамаар хэрэгээ орхихо ёһогүй. Тэдэнэр ажалшадай дунда ябуулагдажа байгаа политическэ, гэгээрэлэй хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, ажалшадые коммунис ёһоор хүмүүжүүлхэ асуудалаар партиингаа XXII съездын табиһан тон ехэ зорилгонуудые бодото дээрэнь бэелүүлхэ хэрэгтэ хубитаяа оруулха зорилго табина.

В. Галсанов.
Аха.

ХАБАРАЙ ТАРИЛГАДА ЭРХИМЭЭР БЭЛЭДХЭЕ!

Саг шахар—дээрээ орһуужат!

Усть-лабинецуудай жэшээгээр тараалантай гектар бүриһөө шадаал һаа ехэ ургаса абаха гэһэн яһала һайн хэмжээнүүдые Хориин үйлэдбэриин управлениин «Дружба» колхоз хараалһан байна. Бүхы орооһото ургамалай хахадһаа ехыень ангир шара шэниисэ тариха гү, али тэрэнэй талмай нёдондо жэлэйхиһээ хоёр дахинаар ургэдхэгдэжэ, 2097 гектарһаа 4200 гектарта хүргэгдэхэ, горохой тарилга гурба үлүүтэйгээр ехэ болгогдожо, 100 гектарта хэгдэхэ юм. Бага ургаса үгэдэг хара орооһон 2,5 дахин хороогдохо, ешмээн, обёосой тарилгын талмай мүн лэ нилээд бага болгогдохо ха.

Үнгэрһэн жэлдэ гүрэндэ таряа худалдаха түсэбөө хоёр хахад дахин дүүргэһэн, тиигэжэ тарян ажалһаа 235 мянган түхэриг мүнгэн олзо оруулһан амжалтаяа улам саашань арьбадхаха хүсэлтэй, мүнөө хабарай тарилгада бэлэдхэхэ талааршье яһала юумэ хэгтэжэ байгаа юм ха гэжэ тус колхозтой юрэнхыгөөр танилсахадаа һанахаар байгаа.

ТЕЭД ТЕХНИКЭНЬ ХҮСЭД БЭЛЭН БЭШЭ

Мартын 5-най байдалаар ДТ маркын 7 трактор заһабарида задархай хэбтэнэ.

— Хэрэгтэй частьнуудайнь олдобол, мартын 20-доор бүгэдыень бэлэн болгохо һанаатайбди, —гэжэ МТМ-эе даагша байһан нүхэр Баяров маргангяар харюусаа һэн.

— Бэлэн болонхой гэжэ тоологдоһон гэнжэтэ 17 тракторнууд тарилгын эхилтэр ойроо хүртэнгүй байлгагдаха зэргэтэй. Тиибэшье үшөөл энэ тэрэ дутуутай, үнэн абяа гаргахада дард гэмэ байгаал һаа ёһоор һааб даа—гэлдэн зарим нэгэн үг маг гэнэд. Мүнөө жэлэй һайн юумэ гэхэдэ, заһабариһаа гараһан тракторнуудай урдань иигэжэ жэрытэр табигдададаггүй, малай үбһэ тэжээлдэ ябажа, хабар болоходо дахинаа МТМ орохо болотороо даягдадаг байгаа. Яагаа хээгээшье һаа, дан урданайхида адли буралдаадаа байжа байхагүй зон гээбдии—гэлдэн нүгөөдүүлынь бэеэ сагааруулхые бодоно... Олон тракторта жэжэ дутагдалнууд, энэ тэрэ үгы юумэнүүд элирһэн байна.

Плуг, сеялкэ заһабарилха талаар заха үзүүртээ хүртөөгүй юумэн бүришье ехэ. Колхоздо тоологдодог 37 тракторай плугһаа үшөө 15-иинь заһагдаагүй, СУБ-48 гэжэ маркын хоёр сеялкэ частьнууд дутуутай задархай хэбтэнэ.

Колхозой правлениин тогтоолоор мартын 5-най үдэр ондоо ажалда ябажа байһан комбайнернууд заһабарида суглараһан байха ёһотой аад, тэрэ үдэр нэгэшье хүн ерээгүй. Гаргаһан тогтоолоо бэелүүлхэ талаар колхозой правлениин, парткомой эрид хэмжээ аблагүй һаань, хабарай тарилга болотор комбайнуудай бүгэдыень заһабарилжархиха гэһэн һайн үүсхэл хооһон саарһан дээрэ үлэжэ болохонь.

Тракторно-тараан ажалай хоёрдохи бригадын бригадир нүхэр Мангутов В. һүүлшын үдэр болотор хэдышье борнойн заһабарилагдахые, хэнэй тэрэ ажалые бүтээхэ байһые мэдээгүй байнаа. Бригада бүхэнэй кузницада тэндэхи дархашуулаараа борной заһуулхат гэжэ һая заабариин үгтэхэдэ, борнойн шүдэ хэхэ түмэр үгы гэжэ шалтаг бараад һэн.

Энэ мэтэшэлэн дутагдалнуудые, жэшээлхэдэ, сеялкэ, борной шагтагалха бэлэн сцепкэгүй, тарилгын урид, һүүлээр поли жэгдэлхэ һайн каток байхагүй. Энэ зэргын дутуунууд олон. Тэдэнээ түргэн саг соо усадхахын тулада бүхы механизаторнуудай, колхозой уларидагшадай зүгһөө шууд хэмжээн абтаха зэргэтэй.

КУКУРУЗА ТУХАЙ ҺАНААГАА ЗОБОНОГҮЙ

Тус колхоз һүүлэй жэлнүүдтэ орооһото ургамалнуудта яһала анхаралаа табидаг. Үрэһэ хүрэнгөө саг соонь сэбэрлэдэг, шэнэ онол аргаар—нэрии энтэйгээр, хэрээһэлүүлэн тарида, газарайнгаа элдүүри һайнаар хэдэг, тииһэн ушарһаа гектар бүриһөө 10 центнерһээ доошо бэшэ ургаса абадаг һаа, нютагаймнай сагай уларил таарамжагүй гэһэн хооһон шалтаг дурдаад, кукурузын тарилгада мүнөөшье тунайшаар хандаха ябадал үзүүлнэ.

Нёдондо нэгэ гектарһаа оройдоол 46 центнер кукурузын набша намаа абахадаа одоол ерэхэ жэлдэ һайнаар үтэгжэл гаргажа, бүхы заабаряар тарилга хэхэбди, хоёр дахин тэрэнэй талмай үргэдхэхэбди гэжэ хэлсэһэнээ мүнөө болоходо дружбынхид мартаа гэхэдэ алдуу болохогүй. Яахадааб гэхэдэ, кукурузашадай звеневод нүхэр Ружанский мүнөө хүрэтэр ондоо ажалда ябаһаар, трактор техникаа тушаажа абаагүй байха юм. Колхозой агроном нүхэр Дамбиев мүнөөдөө саг эртэшэг, шабхэ шабааһанай уядаһан хойно, яаралгүйгөөр кукурузынгаа хойноһоо оролдожо эхилхэбди гэхэ һанаатай. Энээнһээ шалтагаалан кукурузын үрэһэ хүрэнгэ худалдажа абаха, тарилгын зэмсэг техникэ бэлэдхэхэ талаар тус колхоз гээгдэжэ ябана.

Энэ ёһоороо силосэй культурада хайша хэрэг саашадаа хандабал, байгша ондо энэ артель һаалиингаа малда шэмэтэ тэжээлээр дуталдадагаараал хойто жэлдэшье дуталдахань магад. Тиихэгүйнь тула орооһото, силосэй ургамалнуудые эн тэгшэ наринаар эрхилхэ, элбэтээр тариха, баянаар ургуулха гээшэ «Дружба» колхозойхидой нангин уялга мүн.

БУСАДШЬЕ ДУТАГДАЛНУУД БИИ

Ямар саг болзор соо хэды гектар газар хахалха, ямар янзын ургамалнуудые тариха гэхэшэлэн бүхы хабарай тарян ажалай хүдэлмэриин дэлгэрэнгы түсэб саарһан дээрэ табигданхай. Тиибэшье тэрэнэй үндэһөөр хэрэгтэй болохо трактористнар тус колхоздо дуталдаһан хэбээрээ. Жэшээлхэдэ, энэ артелиин 2-дохи комплексно бригадада аяар гурбан трактор эзэгүй. Механизаторай мэргэжэлдэ ниитээрээ һуралсаха курсые 10 хүбүүдэй дүүргэжэ гарахадашье, гусеничнэ тракторта хоёр халаанда хүдэлхэ хүнүүд дутаха юм. Тиимэһээ трактористын мэргэжэлтэй аад, мүнөө малда, али ондоо тээ ажаллажа байһан механизаторнуудые хабарай тарилгын халуун хаһада тракторай бригадада хүдэлгэхэ хэмжээ мүнөөнһөө абаха шухала. Эдэ мэтэ олон янзын эмхидхэлэй хүдэлмэри үшөөл ябуулагдаагүй, тэрэниие жэжэ тооной асуудалда тоолоод, унжагайруулбал, һүүлэй һүүлдэ тарилгын шахар үедэ һаад тойбо татажа болохол ха.

Яруунада хожом хабар ерэдэг, тэрэ болотор саг эртэ байна гэһэн урданайнгаа һаналда дашуурангүй шамдабал, «Дружба» колхозойхид ойрын 10 хоногто хабарай тарилгада бэлэдхэлые гүйсэд дүүргэхэ дүүрэн арга боломжотой.

«Дружба» колхозой хүдөө бэшэгшэдэй пост.

БУРЯАД ҮНЭН
2-дохи нюур
1963 оной мартын 15.

АРАД ЗОНДО, КОММУНИЗМЫН ХЭРЭГТЭ А
ГЭЭШЭ СОВЕТ ИСКУССТВЫН ҮНДЭР ҮҮРГ

Партийна харюусалгаяа мар болохогүй

Парти болон правительствын хүтэлбэрилэгшэдэй литература, искусствын хүдэлмэрилэгшэдтэй уулзаһан уулзалга дээрэ Никита Сергеевич Хрущевой хэлэһэн үгые ехэл анхаралтайгаар уншаад байхадаа гүн гүнзэгы, сэсэн мэргэн удхыень гайхабаб. Ёһотой партийна, Ленинэй хараа шугам баримталан хэлэгдэһэн энэ үгэ совет литература болон искусствын хүдэлмэрилэгшэдэй программань болохо байһаниинь дамжаггүй. Яахадааб гэхэдэ, партиин XXII съездын баталан абаһан, коммунизм байгуулгын асари ехэ Программые үндэһэлжэ, тон тодорхой, үнэн зүб, гүн удхатай заабари зүбшөөлнүүд үгтэнхэй бшуу. Тиимэ дээрэһээ Н. С. Хрущевой үгэ литература, искусствын шэнэ дэбжэлтые хангаха, хамаг хүсэ шадалаа элсүүлэн шэтлүүлхэ талаарнь сэгнэшэгүй ехэ үүргэ дүүргэхэ байна. Минии һанахада, зарим ушарта литература, искусствын хүдэлмэрилэгшэд хамаг бэлиг шадабаряа элсүүлэн, нэгэ шэглэл баримталан, ёһотой сэрэгшэд мэтээр дайшалхы алхамуудые хэжэ биранагүй ха. Нэгэ иимэ жэшээ абаад үзээе. Хоёр-гурбан һарын урда тээ Буряадай гүрэнэй Ленинэй орденто оперо ба баледэй театрта Дандар Аюшеевэй «Аха дүүнэр» гэжэ оперые би найруулан табяа бэлэйб. Сэхын хэлэхэдэ тус оперо, илангаяа хүгжэмэйнгөө талаар, ехэ алдуу дутуутай һэн, гэбэшье энэ оперо соо һайшаалтайшье таланууд байһан. Энэ оперые табиха үедөө композитортай хамтаржа алдуу дутууень шадаха зэргээрээ заһаа һэмди. Тиин Буряадай АССР-эй Культурын министерствын, оперо ба баледэй театрай уран һайханай советүүд хэһэн ажалыемнай болохотой гэжэ сэгнээд, сценэ дээрэ табихыень дурадхаа һэн. Зүгөөр хэдэн дахин табяад байтарнай, дахин театрай уран һайханай совет татагдажа, үнөөхил «Аха дүүнэр» гэжэ оперыемнай голожорхёо һэн. Энэ юу харуулнаб гэхэдэ, зарим ушарта ямар нэгэн тала баримталан, уран һайханай зүйлнүүдые сэгнэдэг ушар байһаар гээшэ ха. Иимэ ушарнууд искусство болон литературын саашанхи хүгжэлтэдэ һайнаар нүлөөлхэгүй гэжэ һананаб. Бидэнэр литература болон искусствын хүдэлмэрилэгшэд, партийна харюусалгаяа агшан зууршье мартангүй, партиингаа хүтэлбэри доро жэнхэни арадайнгаа искусство, литературыа улам саашань [...] гатайбди. Энэ [...] геевич Хрущ[...] нэшэгүй гүнз[...] байһаниинь да[...]

ССС[...]

Партиин һаруул һайхан һургаал

Үүсхэн зохёогшо ажалшадтай парти, правительствын ударидагшадай уулзаһан уулзалга хадаа юрын уулзалга бэшэ. Коммунизмые үргэн далайсатайгаар байгуулжа байһан үедэ ябуулагдаха уран һайханай хүдэлмэриие эрид һайжаруулха хэрэгтэ зорюулагдаһан түүхэтэ уулзалга мүн болоно. Тэндэ олон оюун бэлигтэн үгэ хэлээ. Партиин ЦК-гай секретарь Л. Ф. Ильичев уулзалгын үедэ үгэ хэлэжэ, манай бүхы уран һайханай һалбаринууд дээрэ туйлагдаһан амжалта тухай, мүн эндэ оршожо байгаа идейнэ, уран һайханай дутагдалнууд дээрэ дэлгэрэнгыгээр тогтожо, шэнэ үндэр амжалта туйлахыень зохёохы ажалшадые уряалһан байна.

Тус уулзалгын эгээл шухала эгээл хүсэтэй, эгээл дэмбэрэлтэй талань юуб гэхэдэ, нүхэр Н. С. Хрущев айхабтар һаруул һайхан, гүн гүнзэгы үгэ хэлэжэ, манай ороной оюун бэлигтэ ажалшадые шэнэ шэнэ хэрэгүүдтэ зоригжуулаа. Тэрэнэй хэлэһэн үгэ соо ямар шухаг эсэгэ ёһоной заабаринууд бии гээшэб. Коммунизм байгуулха гэһэн асари ехэ хэрэгтэ уран һайханай үүргэ тухай, түрэл арадтаяа уран зохёолшодой эльгэ зүрхөөрөө холбоотой байжа, партийна, гүнзэгы шэнжэ шанартай байха тухай Н. С. Хрущев тон элеэр заажа үгэбэ.

Партиин, Н. С. Хрущевой үгэһэн иимэ дайшалхы заабаринуудтай танилсаад байхадаа, бидэ, Буряадай уран зохёолшод, өөһэдынгөө хэһэн ажалые, бүтээһэн юумые хинан үзэжэ, һаабар муу юумэнүүдээ эрид усадхажа, һайн һайхан юумэнүүдые олоор, гоёор, шэмэтэйгээр бүтээхэ зорилготойбди. Коммунизм байгуулха ажал дээрэ шэн зоригтойгоор хүдэлжэ байһан ажалшадые харуулһан, тэдэнэй һайн һайхан үйлэ хэрэгүүдые магтаһан, түрүү хүнүүдэй сэхэ сэбэр ябадалые, һаруул һайхан һанал бодолые элирхэйлһэн зохёолнуудые бэшэхэ гээшэ нангин зорилго гээшэ. Эдэ зохёолнууд республикымнай ажалшадай бүтээһэн хэрэгүүд шэнги дали ехэтэй, партийна шэнжэтэй, уран гоё удха түгэлдэр байха ёһотой. Түрэл партиингаа заабари бэелүүлэн, шэнэ захата бүтээхын түлөө тэмсэхэмнай дамжаггүй.

Ц. Дамдинжапов,
уран зохёолшо.

СССР-эй Верховно Соведэй депутат, Улаан-Үдын нарин сэмбын фабрикын хүдэлмэрилэгшэ М. Афанасьева сэбэрлэгдээгүй утаһанһаа эрхим шанартай продукци абахын түлөө мүрысөө үүсхээ юм. Тэрэнэй энэ үүсхэлые хэдэн арбаад сэмбэшэд дэмжэжэ, амжалтатайгаар ажаллаха зуураа, түрэл фабрикынгаа нэрэ хүндые суурхуулна. Тиин сэмбэшэд жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө тэмсэлдэ жагсанхай. Залуу сэмбэшэд дүршэлтэй аха нүхэдһөө ходоо жэшээ абадаг, тэдэнтэй зүбшэлсэдэг, орон соомнай, республика соомнай болоһон һонин тушаа хөөрэлдэдэг байха юм. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: сэмбэшэд Валентина Карпукова Валентина Сахарова хоёр М. Афанасьеватай мартын 8-да болоһон парти, правительствын хүтэлбэрилэгшэдэй литература, искусствын хүдэлмэрилэгшэдтэй уулзаһан уулзалга дээрэ Н. С. Хрущевой хэлэһэн үгэ тушаа хөөрэлдэжэ байна.

Ф. СОРОКИНОЙ фото.

Шэнээ[...] саг[...]

Хүнэй сэд[...] жа буруу «[...] жэм», «шул[...] зарим нэгэн [...] маанадай [...] байдаг. Иим[...] үгы болгохы[...] ра, искусств[...] шадтай парт[...] хүтэлбэрилэг[...] залга дээрэ [...] Тэндэ нүхэр [...] хэлэһэн үгэ [...] гүн гүнзэгы [...] нууд табигда[...] Олоншье үгэ [...] искусство бо[...] нуга дээрэ [...] бидэнэр өө[...] хурса нюдөө[...] шэхээр шаги[...] дануудаа [...] оролдохо уял[...] Коммунис па[...] тельство иим[...] манай хүдэл[...] дуулна бэ[...] өөрынгөө хү[...] лон хэлэбэл,[...] мөө дахин ш[...] рим газарта[...] хүрэхэшьеб» [...] Энэ һанал [...] үдэрнүүдтэ б[...] тэйб. Энэмни[...] хэнэй харюу[...] гэнэб.

РСФС[...] ЗУРА[...] ПРАВЛЕН[...]

МОСКВА, [...] Үсэгэлдэр [...] РСФСР-эй уран [...] правлениин пле[...] искусствын [...] түлөө тэмсэлд[...] уран зураашад[...] хэлсэһэн байна.

Элидхэл хэ[...] дэхи секретарь [...] зондо, коммуни[...] хэхэ гээшэ сов[...] дэр үүргэ боло[...] тература болон [...] ябуулагшадтай [...] Хрущевой хэлэ[...] дерациин уран [...] тайгаар үгтаба[...]

Совет уран [...] арадые коммуни[...] хэрэгтэ парти[...] шад гэжэ Н. С. [...] нэрлэһэндэнь [...] Иимэ дээгүүр [...] гамнай ехэ боло[...] хэлээ.

Элидхэлэй [...] хуушанай боль[...] лай Герой, пр[...] совет искусств[...] байха тухай, [...] хүгжэхэ тушаа [...] асуудал табида[...]

В. Кеменов, [...] тахов болон бу[...] хэлэбэд.

Мүнөөдэр пле[...] гэлжэлүүлһээр.

...хстанай хизаар. Гурьевска областиин Махамбетоска үйлэдбэриин управлениин «Пе... ...хозой ахалагша хонишон Сакан Даулеткалиев гэгшэ һүүлшын зургаан жэлэй тур... ...ьска эхэ хонидой 100 толгой бүриһөөнь дунда зэргээр 149 хурьга абажа, хонин ...илограмм нооһо хайшалһан байна.
...ал ажалһаа ехэ олзо ородог: үнгэрэгшэ жэлдэ хонин ажалһаа 670 мянган түхэ... ...дентнер хониной мяханай өөрын үнэ сэн 21 түх. 70 мүн., нооһон — 113 түх. 40 мүн., ...анай арһан — 6 түх. 50 мүн. болоо юм. Колхоз 35 мянган толгой хонитой. С. Дау... ...гада энэ жэлдэ зуун эхэ хонин бүриһөө 155 хурьга абаха гэжэ шиидэээ. Зураг ...леткалиев (зүүн таладань) хонишон А. Имангалиев. ТАСС-ай фотохронико.

...Д ХОНИШОД! Түл абалгамнай түгэсхэ ...э, бүхы хурьгадаа гарза хоролтогүйгөөр, ...эр түлжүүлхын түлөө бултаараа тэмсэе

...ильбэрэдээ алдартай хонишод

...үйлэдбэриин уп... ...оммунизм» кол... ...хонин һүрэгэйн... ...ладхангүй ондо ...уу хабарые һай... ...гараха зорилго... ...лана.

...шод 1962 ондо ...гоо гоо толгойе ...процентээр оло... ...нин бүриһөө 3 ...ахуу нооһо хай... ...үнөө туйлаһан ...а бүри арьбад... ...илээд хүдэлмэри ...онишод энэ жэ... ...дэ халуун на... ...э, түхеэрээ һэн. ...үбэлжэхэ Коко... ...ын баруун бэе ...азарнуудта үбһэ ...эн хони, хурь... ...уд һэльбэн за... ...алагдаһан бай... ...мартаа хонидоо ...сэ шадалыень ... тула нилээд ...аа һэн. Тиигээд ...аль һарануудта ... хурьгалжа, тү... ...ээнэйхиһээ һай... ...гдэнэ. Тус ар... ...од 3900 гаран ... гарза хоролто... ...тэнжээжэ байн... ...дэрнүүдтэ үшөө ...урьгад абтаха. ...ун Гильбэрэ ню...тагта, мүн баһа үйлэдбэриин управлени доторoo алдаршаһан эрхим хонишод олон. Тэдэнэй дунда түрүү хонишон коммунист Николай Бимбаевич Пурбуевай бригадынхид урдынхидаал адли шударгы ажалаараа шалгаржа ябаһаар. Эбтэй эетэй энэ бригадынхид, алдарта партиингаа Центральна Комитедэй ноябриин Пленумэй табиһан асари ехэ зорилгонуудые хүсэд ойлгожо, бүхы шадалаараа оролдосотойгоор, шэн зоригтойгоор хүдэлмэрилнэ. Тиигэжэ нүхэр Пурбуевай даадаг бригадын хонишод 100 эхэ хонин бүриһөө 86 хурьга абаад, нэгэшье толгой гарза хоролтогүйгөөр түлжүүлжэ байна. Хонидынь үшөө хурьгалһаар.

Эдэнэр хони үсхэбэрилхэ талаар баян дүй дүршэлтэй болоо. Кошарно-базова аргаар хурьгадые түлжүүлхэдэ һайн гэжэ эндэхи хонишод хүсэд ойлгоо. Эдэнэр хонидоо үбэл, хабар эртэ хурьгалуулдаг юм. Тиимэһээ бүхы хонидынь тобир тарганууд, хурьгадыншье һайнууд байдаг.

Колхозой бэшэшье бригадануудта түл абалга, үбэлжэлгэ һайнаар үнгэржэ байна. Партиин гэшүүн Дымбрен Пурбуевай даажа байһан бригадын хонишод мүн лэ муу бэшэ амжалта туйлажа, магтуулжа ябана. Ниитын хэрэгтэ үнэн сэхээр хандажа, ямаршье ажал хэхэдээ бүхы хаба шадалаа, мэргэжэл шадабаряа гарган хүдэлдэг тула Дымбрен Пурбуев алдартай, суутай болонхой. Нёдондо, мүн мүнөөшье үбэл хонин ажалые үсхэхэ түсэбөө амжалтатайгаар дүүргэжэ шадаа.

Мал харууһалга гээшэмнай оролдолгын лэ хүсэн ха юм. Энэ үбэл үнгэрһэн жэлнүүдтэ орходоо онсо өөрэ илгаатай: саһан ехэ, һаари хүйтэн удаан бууранагүй. Тиигэбэшье, барагтай дабажал байнабди. Саашадаа хэхэ ажалнай ехэ. Хонин бүриһөө һайн үүлтэрэй хурьга абаха, нооһо бүри ехээр хайшалха ёһотойбди.

Мүн баһа хонишод коммунистнууд Бабасан Гармаев, Ринчин Намсараев гэгшэд хурьга олоор абажа, гарза хоролтогүйгөөр түлжүүлнэ.

Тэдэнэр мүнөө Краснодарай хизаарай Усть-Лабинска үйлэдбэриин управлениинхидэй уряа бэшэгтэ харюу болгон, абаһан ехэ уялгаяа бодото хэрэг дээрэнь бэелүүлхын түлөө оролдожо, саашанхи ехэ ажалайнгаа, амжалтынгаа эхиндэ байна.

В. Жигжитов,
манай тусхай корр.

...ЭНЭР КОНКУРСДО ИЛАХА ХҮСЭЛТЭЙ

...ин марта һара ...э, совхозуудта ...балга шиидхэхы ...

...риин үйлэдбэ... ...нин ажахынууд... ...рьгадай абтажа ...сонирхообди.

... бүриһөө хурьга ...р томо болгоод, ...аха, мүн һайн ...ьган хуса олоор ...одой дунда дэл... ...с— мүрысөөндэ ...аха зорилготой... ... байһан түрүү ...ууд олон. Тус... ...атын совхозой ...эхэ хонишодой нэгэн Дарижап Цыбиковэй даадаг отарынхид 595 эхэ хонидһоо 535 хурьга абаад, гарзагүйгөөр түлжүүлнэ. Үшөө 50 гаран хонид түрэхэ дүтэлөө.

Тиихэдэ Яруунын мяханай совхозой хонишон Цыдып Санжиев өөрынгөө отарын 800 эхэ хонидһоо 690 шахуу хурьга абаа. Мартын 20—25 болотор 60—70 хонин хурьгалхаар хүлеэгдэнэ. Иисэнгын совхозой хонишон Бато Бадмаев баһал тэдэнэрһээ дутуугүй амжалтатай. Тэрэнэй отарынхид мүнөө зуун эхэ хонин бүриһөө 85 хурьга абаад, һаядаа үшөөл олохон хони түрүүлхээр хүлеэжэ байнхай. Эдэнэр бултадаа ажал хүдэлмэреэ зүбөөр эмхидхэжэ эсэшэ сусашагүйгөөр габшагайгаар хүдэлһэнэй ашаар иимэ үрэ дүн туйлана.

Колхоз, совхоз бүхэндэ эрхим үүлтэрэй томо, сула бэетэй хурьган хусануудые түлжүүлхын тула управлениин мэргэжэлтэд ажахынуудаар ябажа, һайн үүлтэрэй хурьгадые шэлэн илгажа эхилээ. Нарһатын совхоздо үсхэбэрилгэдэ табигдахаар 35 толгой тиимэ һайн үүлтэрэй эрэ хурьгад илгагдаад, тусгаар харууһанда байлгагдана.

А. Балдаев,
Республикын племстанциин главна зоотехник.

...ВСКЭ ҮҮЛТЭРЭЙ ГАХАЙ ҮСХЭБЭРИЛДЭГ БОЛОЕ

...еспубликын бэ... ...живконторын... ...скэ областиин ...овхозһоо 300 ...колхоз, совхо... ...ахаар асараа.

...ажан таргалдаг ...тэрэй хара, ха... ...аргагүй үдэсэ... ...уларилтай газар ...ажа ядахагүй, ... бэетэй, элдэб ...улжа эдихэдээ ...юм. Илангаяа ...поршоонхо тү... ...адаг.

...үлтэрэй азар... ...сэхэдөө 207 — ... хүрэтэр тата... ...рин эхэ гахай ...өө дунда зэр... ...илограмм шэг... ... нэгэ түрэхэ... ...шоонхо гарга... ...үөөрөө гүйсэд ... Поршоонхо... ... һалгаахада, ...8 килограмм, ...нь 28 кило... ...татадаг юм.

...ай гахай олоор тэжээдэг Кемеровскэ областиин «Юргинский» совхоздо поршоонхонуудые 5 һара үлүүтэйхэн болзор соо шахаад байхадань, тус тустаа 85—86 килограмм татажа, сүүдхэдээ дунда зэргээр 764 граммаар шэгнүүрээ нэмээдэг байна. Тиихэдэ гахайн шэгнүүрые 1 килограммаар нэмээхын тула 5 тэжээлэй единицын хэмжээтэй хоол гаргашалагдана. Тиимэ гахайе үүсэлхэдэ, амидынь шэгнүүрэй 80 процент мяха, сала гарадаг юм. Энэ үүлтэрэй томо бэетэй эхэ гү, али азарга гахайе Сибириин хойто зүгэй, мүн томо сагаан үүлтэрэй өөхэ, мяха ехэтэй гахайда табижа үрэжүүлхэдэ, түлынь түргэн томо болодог, мяхалиг сула байдаг, тэжээлшье багаар гаргашалагдадаг.

Гэхэтэй хамта кемеровскэ үүлтэрэй гахай һайнаар үсхэбэрилхын тула поршоонхонуудые багаһаань хойшо шэмэ ехэтэй, элбэг тэжээл дээрэ түлжүүлхэ хэрэгтэй. Хэрбээ тэрэниие багадань муу харууһа, тэжээл дээрэ байлгабал, саашадаа хэршье һайнаар эдеэлүүлээ һаа, ёһоор өөдэлдэггүй. Тиимэһээ тэдэндэ белок ехэтэй тэжээл үгэхэ хэрэгтэй. Залуу эмэ гахайда бэеэ һайса хүсэжэ, томо болоторнь белок, витамин үлүүсэ эдюулээ һаа, хэтэрхы ехээр таргалаад, үсөөн поршоонхо түрэдэг байна. Залуу эмэ гахайе бэеэ хүсэмсээрнь эртэшэг ороондо оруулжа, түрүүлхэдэ һайн. Тэдэниие удаан үрэжүүлээгүй һаа, ехээр таргалшадаг.

Республика дотороо кемеровскэ үүлтэрэй гахай олоор үсхэбэрилдэг болохын тула Сэлэнгын, Баргажанай совхозуудта, Түнхэнэй «Сибиряк», Сэлэнгын «Эрдэм» колхозуудта, тусхай фермэнүүдые эмхидхэжэ, ветеринарна, зоотехническэ ажал зүбөөр табиха шухала. Тиигэжэ тэндэ кемеровскэ үүлтэрэй гахайнуудые олон болгоод, һайнаар үсхэбэрилжэ, республикынгаа колхоз, совхозуудта худалдадаг болохо аргатайбди.

А. Михайлов.

Багшын дүй дүршэлһөө

ХЭШЭЭЛЭЭ ИИГЭЖЭ ҮНГЭРГЭНЭ

Липецкэ областиин эрхим багшанар һурагшадтаа бэшэгэй дурим һайнаар ойлгуулдаг. Тэдэнэрэй дүй дүршэл хаа хаанагүй нэбтэрүүлэгдэжэ байнхай. Манай республикыншье түрэлхи хэлэнэй багшанар бусадһаа гээгдэнэгүй.

Нэн түрүүн юу хэлэлтэйб гэхэдэ, Липецкэ областиин багшанар бэшэгэй дүрим заахадаа, тэрэниие тайлбарилан хэлүүлхые оролдодог байна. Энэнь ехэл туһатай гээшэ ха. Илангаяа урда хэшээлнүүдтэ үзэгдэһэн дүримүүдыень дабтуулхада үрэ ехэтэй гээшэ ха.

Энээнтэй дашарамдуулан Улаан-Үдын 1-дэхи интернат һургуулиин багшанарай ажал хүдэлмэри тухай хөөрэжэ үгэхэ хүсэлтэйб.

Тус һургуулиин табадахи класста буряад хэлээр багша Х. Д. Дамдиновагай үнгэргэһэн хэшээлнүүдые буулгажа абаһан байнабди:

БАГША. Мүнөө мэдүүлэл бэшэхэбди. Таанад энэ мэдүүлэл соо ороһон үгэнүүдэй ямар дүримөөр бэшэгдэһые тайлбарилан хөөрэжэ үгэхэт. Бэшэгты: «Мульһэн дээрэ адхаһан мүнгөө тооложо ядааб» (Энэ мэдүүлэл һурагшад бэшэжэ эхилнэд).

БАГША. Гомбоева. «мульһэн, адхаһан, ядааб» гэжэ үгэнүүдые тайлбарилан хэлэ.

ГОМБОЕВА «Муль-һэн». «Л» хашалган зөөлөөр үгүүлэгдэнэ. тиихэдэнь зөөлэн тэмдэг табинабди. «Ад-ха-һан» гэжэ үгэдэ «д» хашалган бэшэгдэхэ. «Ядааб» гэжэ үгэдэ «п» хашалган дуулдана, тиигэбэшье һүүлдэнь «б» хашалган бэшэнэбди. Юундэб гэхэдэ, «ядабаб» гэхэдэмнай «б» дуулдана.

БАГША. Ямар хашалганууд үгын һүүлдэ бүдэхеэр дуулдадаг бэ?

ГОМБОЕВА. Буряад үгын эгээл һүүлдэ п. т. к. хашалган абяан эли бэшэ, бүдэхеэр үгүүлэгдэдэг. Тиигэбэшье һаань, б, д, г бэшэнэбди.

БАГША. Хашалганай зөөлэниие яажа тэмдэглэдэг бэ?

БУДАЖАПОВ. Хашалганай зөөлэниие зөөлэн тэмдэгээр, «и» үзэгөөр. йотированна аялгануудаар тэмдэглэнэбди. Жэшээнь, арьбан, хальһан. имгэн, хюмһан, нюрган гэхэ мэтэ.

БАГША. Хоёр үетэй үгэ соо эхиндэйнь м, н, х хашалганай зөөлэниие яажа тэмдэглэнэбибди?

ЛАРИСА. Хоёр үеһөө бүридэһэн эрэ үгын эхиндэ м, н, х хашалганай зөөлэниие «я» үзэгөөр тэмдэглэдэг ...яхан, няһа, хяра гэхэ мэтэ.

Урда хэшээлдэ үзэһэнөө багша дабтуулаад тус темээ саашань үргэлжэлүүлхэ зуураа, самбар дээрэ иигэжэ бэшэбэ: «Хашалганай зөөлэниие тэмдэглэлгэ».

БАГША. Таанад словаряа гаргаад иимэнүүд үгэнүүдые бэшэгты: хилгааһан, алирһан, бирагүй, пилайтар.

Һүүлдэнь һурагшад эдэ үгэнүүдэй удхые тайлбарилнад. Жэшээлхэдэ: бирагүй гэхэдээ хэрэггүй гэһэн удхатай гэхэ мэтээр.

БАГША. Энэ бэшэһэн үгэнүүдээ хөөрэлдэхэдөө хэрэглэдэг болохот.

Һүүлээрнь «хашалгануудай зөөлэниие тэмдэглэлгэ» гэһэн таблица самбарта үлгэгдэнэ.

Тиигээд «нёдондо, нёлбохо, хёлойхо, хёһоон» гэхэ мэтэ үгэнүүдтэ ямар хашалганай зөөлэрһые һурагшадтаа хөөрэжэ үгэбэ.

БАГША. Дэбтэрээ гаргаад, бэшэгты: «Пионернууд хадаа хаанашье хёрхо байха ёһотой». Цыренова, «пионернууд» гэһэн үгые тайлбарила.

ЦЫРЕНОВА. «Пионер» — абтаһан үгэ, «е» аялган дээрэ сохилто бууна, тиихэдэнь -нууд гэһэн һүүл залганабди.

БАГША. Лариса, «хёрхо» гэжэ үгын удха ойлгоно гүш?

ЛАРИСА. Һэргэлэн байха ёһотой гэһэн лэ даа.

БАГША. Зүб даа. (Бултанда) «Эхэ ороноо хамгаалхаар ходоодоо бэлэн байха ёһотой» гэһэн удхатай.

Һурагша Санжапов гараһан дүримые дабтан тайлбарилна.

Һүүлээрнь багша «Хашалганай урда байһан зөөлэниие зүбөөр тэмдэглэлгэ» гэһэн таблица үлгөөд, «гурьба, һорьбо, сэдьхэл, эльгэхэ, борьбо, урьха, хадьха, эльгэн, ольбон г. м. үгэнүүдтэй танилсуулна.

Эдэ үгэнүүдтэ ямар хашалганuудай зөөлэнөөр үгүүлэгдэһые һурагшад хэлэжэ үгэбэ.

БАГША. Дэбтэртээ бэшэгты: «Эхэ ороноймнай «Марс-1» гэжэ оньһото хэмэл одон замбуулин дайдаар дабшан ябана».

Тэрэ зуура шаби Цыренжапова «оньһото» гэжэ үгын удхые тайлбарилна.

БАГША. Үгын һуури соохи хашалганай зөөлэн яажа тэмдэглэгдэнэб?

САНЖАНОВ. (гараа үргэн). Анхан һууриин дундахи хашалганай зөөлэниие зөөлэн тэмдэгээр харуулдаг.

Самбарай буланда бэшэгдэһэн аад, саарһаар хушаатай байһан үгэнүүдые багшань харуулна:

мульһэн — мули-һэн
хальһан — хали-һан
урьха — ури-ха
тульба — тули-ба
һорьбо — һори-бо.

Тус үгэнүүдые һурагшад уншаад, хэлэгдэхэдээ адлирхуу эдэ үгэнүүдэй удхын илгаае элирүүлнэ.

БАГША. Нэгэ мэдүүлэл бэшэгты: «Ангуушад тульба саһан соо шандаганда урьха табиһан аад, тэрэнээ оложо ядан тулиба».

«Тульба», «тулиба» гэһэн үгэнүүдэй удхые, мүн хайшан гэжэ тэдээнэй бэшэгдэдэг тухайнь һурагша Гомбоева хэлэжэ үгэбэ.

БАГША. Ямар илгаатайб эдэ үгэнүүд? Ямар дүрим эндэ хэрэглэжэ болохоб?

ХОДОЕВ. Анхан һууриин дундахи хашалганай зөөлэниие зөөлэн тэмдэгээр харуулнабди. Гараһан һуридахи хашалганай зөөлэниие «и» үзэгөөр тэмдэглэнэбди.

БАГША. Үшөө нэгэ дүримтэй танилсая. (Таблица харуулна: «Тодо бэшэ үе бэшэлгэ». Тэндэнь иимэ үгэнүүд бэшэгдэнхэй: «халтирха, долгин. һалхин, гулгирха»).

«Л» хашалган эдэ үгэнүүдтэ ямараар дуулданаб?

ҺУРАГША. Зөөлөөр.

БАГША. -Ги, -ти, -хи, геэ г. м. зөөлэн хашалганай урдахи хашалганай зөөлэниие юугээршье тэмдэглэдэггүй.

Һурагшад энэ дүримдэ жэшээ өөһэдөө һанаба: «эмниг морин булгидаг. Антир шубууд ниидэнэ».

БАГША. Байгал далай дээрэ шанга һалхин буужа, эбхэрэн байна долгин. (Багшынгаа хэлэжэ үгэһые һурагшадынь бэшэбэ). Цыренжапова энэ мэдүүлэл соохи үгэнүүдые сээжээр тайлбарилжа үгэбэ.

Удаань багша хэшээлээ дүүргэхынгээ урда тээхэнэ онсодхол хэжэ үгэбэ:

1. Хашалганай зөөлэниие зөөлэн тэмдэгээр харуулдаг: хурьган, бэдьхэ гэхэ мэтэ.
2. Хашалганай зөөлэниие «и» үзэгөөр тэмдэглэдэт: хитагар, хилгааһан.
3. Анхан һууриин дундахи зөөлэниие ь тэмдэглэдэг: урьха, тульба г. м.
4. Гараһан һуурида «и» үзэг бэшэгдэдэг: уриха, тулиха.
5. Зөөлэн хашалганай урдахи хашалганай зөөлэниие юугээршье тэмдэглэдэггүй. Жэшээнь: долгин, халтирха.

БАГША. Үхибүүд, гэрэйнгээ даабари бэшэжэ абагты. 26 нюурта уншаха, 34 упражнени дүүргэхэ...

Липецкэ багшанарай онол арга хэрэглэжэ, хэшээлэйнгээ түгэсэхын урдахана нүхэр Дамдинова поурочно баллаар һурагшадтаа сэгнэлтэ табина: Будажаповта — «4», Гомбоевада — «4», Лубсановада — «4», Санжаповта — «3», Цыренжаповада — «3». Ходоевто — «3».

Тэрэшэлэн багша һурагшадай харюуда ажаглалта хээд, сэгнэлтэ табина.

Манай һанахада, энэ хэшээл мүнөө үеын эрилтэдэ харюусана. Һурагшад булта эдэбхитэйнүүд байгаа. Һурагшадынь үзэһэн дүримүүдээ ойлгожо абаа.

Иигэжэ бэшэгэй дүримүүдтэ тайлбари хэгдэнэ. зураглан харуулха арга хэрэглэгдэнэ.

Б. Батоев,
багшанарай мэргэжэл дээшэлүүлхэ институдай түрэлхи хэлэ, литературын кабинедые даагша.

Олоной нэгэн

Гушан жэлэй саада тээ уужам Буряад орондо колхоз совхозой һаяхан лэ түбхинэжэ байха үедэ хуулиин наһанда арайхан лэ хүрэһэн Дуся басаган хүдөөгэй эхин һургуулида багшаар томилогдоо юм һэн.

«Тиихэ үедэ тулюуршаг лэ байһан юм даа. Хооһон нойтон үбдэг соорхой үхибүүд... Бишыхан сонхонуудтай багашаг һургуулиин гэр»,—гээд һанахадаа мүнөө Евдокия Лаврентьевна Круглова һанаа алдадаг.

Арба наһа хүрөөгүй, «а» үзэг үзөөгүй багашуулда ном бэшэг ойлгуулхаһаа гадна, Евдокия Лаврентьевна сомоной Соведэй ажал хүдэлмэридэ ехэ эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг, ажалша малша арад зоной дунда али бүхы агитационно хүдэлмэри эдэбхитэйгээр ябуулдаг байгаа.

Теэд тэрэ сагта эрдэмтэй бэшэгтэй хүнүүдшье хүдөө нютагуудта хүргаар гоолохоор байгаа һэн гээшэ aаб даа.

— Ходошье хүхижэ, баярлажа ябагдаа бэшэ. Хаа-яахан харахан нюдэнэйшье нёлбоһо дуһалуулха сагууд тохёолдогшо һэн. Эдир наһандаа дүй дүршэлгүйдэжэ һайсахан зобогдоһон байха,—гэжэ мүнөө Евдокия Лаврентьевна хөөрэдэг.

—Анхан тон лэ залуухан басаган манай нютагта багшалагша һэн. Мүнөө табияа шахаад ябана. Теэд нютагайхиднай Дуся багшамнай гээд лэ нэрлэдэг,—гэжэ Иван Терентьевич үбгэжөөл шүрбэгэр сагаан һахалаа эмиржэ, магтан хөөрэн һуудаг юм.

Евдокия Лаврентьевнагай хүмүүжүүлһэн хүбүүд басагад —багшанар, врачнууд, инженернүүд, артистнар, суута малшад, механизаторнууд нилээд олон.

Тэдэнэй дунда ашата һайхан ажалаараа шалгараашад —үбсүүн дээрээ орден медаль яларуулаашадшье, Эсэгэ ороноо хамгаалгын агууехэ дайнай үедэшье баатарлигаар тэмсэһэн уладуудшье бии.

Евдокия Лаврентьевна Ивалгын һургуулиин 2-дохи класста багшалдаг юм. Тэрэнэй заажа байдаг найма наһатан байгша оной һуралсалай жэлэй түрүүшын хахадта нэгэшье «2» гэһэн сэгнэлтэгүйгөөр һуража, һургуули соогоо нэгэдэхи һуури эзэлээ юм.

Нүхэр Круглова үглөө мүнөө табитай болохоёо байбашье, ямарханшье залуушуулһаа дутангүй, эсэхэ сусахые мэдэнгүй, ажаллажа ябаһаар. Тиихэдээ шэнэ шэнэ онол арганuудые ажал хүдэлмэридөө нэбтэрүүлжэ байдаг. Жэшээнь, липецкэ багшанарай дүй дүршэл ехэ шадамараар хэрэглэнэ. Имагтал тиимэһээ нёдондо жэл нэгэдэхи класcaйнгаа бүхы һурагшадые удаадахидань оруулжа шадаа бшуу. Үхибүүн бүхэнэй зан абари, хүсэл оролдолго, дутуу дунданuудыень мэдэжэ абаад, тус тустайнь айхабтар ехэ хүдэлмэри ябуулдаг. Хэшээлдэнь орожо, энэ дүй дүршэлыень залуу багшанар халан абадаг. Мүн сүлөөтэй сагтаа өөрөөшье тэдээндэ оролдосотойгоор туһалдаг байха юм. «Залуу ябаад үзэгдэһэн ха юм даа. Туһалангүй яахабиб», — гээд Евдокия Лаврентьевна зугаалдаг. Гадна лекционно хүдэлмэридэ шударгыгаар хабаадалсадаг.

Мүнөө һуралсалай жэлдэшье энээхэн дүшөөд үхибүүдээ удаадахи класста оруулхаб гэжэ нүхэр Круглова хэлэдэг.

— Манай Евдокия Лаврентьевна дэмы забдаагүй. Хэлэһэн үгэдөө хүрэхэл байха даа, —гээд һургуулиин директор нүхэр Николай Ильич Халбаев болон бусад нүхэдынь магтадаг.

Габьяата багша, арадай гэгээрэлэй отличник, партиин гэшүүн Евдокия Лаврентьевна Круглова нютагай Соведтэ депутадаар һунгагдахал ёһоорoo һунгагдаа.

Л. Ринчино.

Коммунизм тухай хөөрэлдөөн

Бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлхын гол арга юуб?

I.

Урдань. үмсын ажалтай байхада, хүдөөгэй таряашан үдэр соо 1 десятина таряа хадахадаа, яагаа ехые хуряажархиба гээшэбиб, намайе хүсэхэ хүн үгы ха гэжэ бахархадаг бэлэй. Түгнэ голдо Бабаа абгай гэжэ һалгай баруунгүй хададаг үбгэн бии һэн. Үдэр соогоо десятина. мүн үлүүшье хадажархидаг. харин хүршэ тарияшадынь оройдоол хахад десятина бүхэли үдэртөө махадаг һэн тулаhаа тэрээндэ ехэл атаархадаг бэлэй.

Бабаа абгай хамагһаа ехэ бүтээсэтэйгээр ажалладагынь ойлгосотой. Шадабаряингаа талаар бэшэнһээ үлүү һайн—хоёр гараараа хададаг байгаа бшуу. Хүн бүхэн арга шадалаараа, эрдэм һургаалаараа бэе бэеһээ ондо ондоо байдаг. Тиимэһээ ажалынь бүтээсынгээ, шанарайнгаа талаар баһал ондо ондоо байдаг юм. Бидэнэр эндэ гансал бар хүсэ гаргаха тухай хэлэнэбди. Нэрлэгдэһэн үбгэн ямаршье оньһон арга хэрэглэнгүй, имагтал бар хүсэ болон онол аргынгаа ашаар 1 десятина таряа хададаг, тиихэдэнь хүршэнэрынь оройдоол хахад десятина арай гэжэ хүргэдэг гэжэ хэлээбди. Энээхэн жэшээ дээрэһээ ажалай бүтээсэ юуб гэжэ ойлгосотой. **Ажалай бүтээсэ хадаа эгээн ехэ продукци, ондоогоор хэлэбэл, эгээн ехэ ороохо таряа, малай ашаг шэмэ абаха хүнэй шадабари болоно. Ажалай бүтээсэ хүдэлһэн сагаар хэмжэгдэдэг.**

Ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ гээшэ ямар нэгэн продукци абахын тула ажалай, эд зөөриин гаргашые хороохо ябадал болоно.

Манай дурдаһан сагта ажалай бүтээсэдэ хүсэ шадал, онол арга, дүй дүршэлһөө ондоо үшөө юун нүлөөлдэг байгааб гэхэдэ, хүсэеэ нэгэдүүлгэ болоно. Хүсэ шадалаа нэгэдүүлхэдэ ажалай бүтээсэ хэдэн дахин нэмэдэг байһаниинь хүн бүхэндэ мэдээжэ. Үмсын ажалтай нэгэ хүн үдэр соо 1 десятина хадахадаа эгээл ехые хадааб гэжэ тоолодог һаань, артель болoжо, олон хүн суглараад, ажалаа хэхэдээ, үдэр соо хэдэн арбаад гектар хададаг байгаа. Тиибэшье дээрэ хэлэгдэһэн жэшээнүүд хүнэй гансал бар хүсэеэ гаргахые тодорхойлно. Эндэ ажалаа хүнгэдхэхэ тухай үгэшье гарагданагүй, харин хара хүлһээ улам ехээр гаргаха тухай хэлэгдэнэ. Капиталис оронуудта эгээл энээнэй ашаар, ажалша хүнэй хара хүлһэ үлүүсэ ехээр адхуулһанай ашаар, ажалай ехэ бүтээсэ туйлагдадаг юм.

Манай ороной социалис хүдөө ажахы тад ондоо байдалтай. Колхоз, совхозуудай ашаар олон зоной хүсэ шадал, эрдэм бэлиг нэгэдүүлэгдэнхэй. Энэ ушар ажалай бүтээсэ жэшээгүйгөөр дээшэлүүлхын үндэһэ һуури болoжо үгөө һэн. Тиигэбэшье дүршэл шадабари, онол арга хүн бүхэнэй ажалда мүнөөшье нүлөөгөө үзүүлдэг аабдаа. Энэ талаар олон жэшээ харуулжа болоно. Нэгэ колхозой, нэгэ фермын хоёр һаалишад нэгэ үүлтэрэй үнеэдтэй, нэгэн адляар тэдэнээ эдеэлүүлдэг аад, нэгэниинь хоёр мянгаһаа дээшэ, нүгөөдэнь—оройдоол мянгаад литр һү жэлдээ һаадаг ушар олон ха юм. Тиимэһээ дүй дүршэлэй. шадабариин ехэ удха шанартай байһаниинь элитэ. Түрүү дүй дүршэл шудалха, олоной шадабари болгоохо гээшэ ажалай бүтээсые дээшэлүүлхын шухала зорилго болоно.

Манай орондо, ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ хэрэгтэ онсо ехэ удхашанар үгтэнэ. Коммунизм мандуулхын тула эгээн ехэ ажалай бүтээсэ туйлаха хэрэгтэй гэжэ түрэл партимнай һургадаг. КПСС-эй Программа соо иигэжэ хэлэгдэнэ: «... Эгээн хүгжэнги капиталис оронуудые ажалайнгаа бүтээсын талаар нилээд ахижа гараха... Энэ хадаа коммунис байгуулалтын илаха шухалын шухала эрхэ нүхэсэл болоно». Тиимэһээ ажалай бүтээсые саг үргэлжэ дээшэлүүлхэ ябадал коммунис байгуулалтын гол эрхэ нүхэсэл болоно. Юундэ, ямар ушарһаа?

Нэгэдэхеэр, коммунизмын элбэг дэлбэг эд зөөри, эдеэ хоолтой байхын тула үйлэдбэриин хэмжээе саг үргэлжэ ехэ болгохо хэрэгтэй. Теэд тэрэ сэхэ үйлэдбэридэ хүдэлдэг ажалшадай тоо олон болгоһоной, мүн ажалай бүтээсэ дээшэлүүлһэнэй ашаар лэ туйлагдаха. Ниитын баялигые арьбадхаха гол аргань ажалша бүхэнэй ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ хэрэг болоно.

Хоёрдохеор, ажалай бүтээсые дээшэлүүлгэ хадаа коммунизмын материальна үндэһэ һуури байгуулха сагые хороожо үгэнэ.

Гурбадахяар, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлжэ, продукци бүхэндэ гаргашалагдаха саг хороожо, хүдэлмэриин үдэрые богони болгоохо арга олгоно.

Дүрбэдэхеэр, ажалай бүтээсэ саг үргэлжэ дээшэлүүлхэдэ эд бараанай өөрынь үнэ сэн хямдардаг, олзо доход ехэ болоно.

Ажалай бүтээсын эгээл иимэ ехэ удха шанартай байһан дээрэһээнь нүхэр Н. С. Хрущев КПСС-эй ЦК-гай ноябриин Пленум дээрэ иигэжэ хэлээ һэн: «Бидэнэр ажалай бүтээсэ тухай олон дахин хэлэдэг, бэшэдэгбди. Теэд ажалша бүхэндэ өөртэнь, мүн бүхы обществодо ажалай бүтээсэ юун гээшэб гэжэ хүн бүхэндэ ойлгуулхые заримдаа оролдоногүйбди». Тиимэһээ ажалай бүтээсые дээшэлүүлхын, ажахын арга боломжонуудые элирүүлэн ашаглаха тухай үргэн олониитэ ажалшадта гүнзэгыгөөр ойлгуулха ябадал агитаторай, коммунистын шухала зорилго мүн.

II.

КПСС-эй Программа дотор хүдөө ажахыда ажалай бүтээсые 10 жэлэй туршада 2—2,5 дахин, хорин жэлэй эсэстэ 5—6 дахин дээшэлүүлхээр хараалагданхай. Энэ дайшалхы зорилгые шиидхэхэ талаар манай социалис ажахы ехэ амжалта туйлажа байна. Манай ороной хүдөө ажахын продукци 1953—1962 онуудай туршада 1,6 дахин ехэ болоо, харин тиихэдэнь хүдөө ажахын үйлэдбэридэ хүдэлһэн хүнүүдэй тоо 1200 мянгаар хороһон байха юм. Манай республикын хүдөө ажахын валовой продукци үнгэрһэн жэл 1961 онойхиһоо 41,5 процентээр нэмээ.

КПСС-эй ЦК-гай ноябриин Пленум 1963 ондо 4,2—4,5 миллиард пүүд ороохо таряа гүрэндэ тушааха дайшалхы зорилго хүдөө ажалшадай урда табяа. Энэ бүгэдэ арадай хэрэгтэ манай Буряад ороной хүдөө ажалшадай хубита байха: 100 мянган тонно ороохо гүрэндэ тушааха гэһэн уялга абанхайбди. Энэ зорилгые дүүргэхын тула ажалша бүхэн ажалайнгаа бүтээсые эрид дээшэлүүлхэ болоно. Тиихэ ямар арга бииб?

Энээндэ КПСС-эй Программа сэхэ харюу үгэнэ. **Хүдөө ажахые үргэлжэдэнь оньһожоруулха, автоматикын зэбсэг хэрэгсэлнүүдые хэрэглэхэ, машина техникэ элбэгээр ашаглаха ябадал ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхын үндэһэ һуури болоно. Эндэ машина техникэ гол һуури эзэлнэ.** Энээниие

(Түгэсхэлынь 4-дэхи нюурта)

СОЦИАЛИС ОРОНУУДААР

Зоригто эхэнэр

Данг Тхи Руа хадаа Вьетнамай олон эхэнэрнүүдэй ажабайдалтай адляар үхибүүн наһаяа эхилһэн юм. Оройдоо 13 наһа гүйсэжэ ябахадань тэрэниие хадамда үгэжэрхиһэн байгаа. Тиигээд...

Тэрэ басаганай эсэгэ, аханууднь болон абгань Францийн колонизаторнуудай эзэмдэдэг газар дээрэ хүлһэнэй хүдэлмэри хэжэ байһан юм. Тэрэ үедэ ажамидарха гээшэ хэсүүтэй бэлэй. Халтад гэбэл эдихэ юумэгүй болохо, хооһо нойтоор ябаха саг гараһа һэн. Зобоһон тулиһан хүнүүдэй нэгэнтэ бэшэ буһалгаа хэдэгшье һаань, эмхигүй болон хүтэлбэригүй дээрэһээ хүнүүд олооро хүдэлмэриһөө гаргагдаад гү, али түрмэдэ һуугаад дүүрэдэг байгаа.

Руа обогтоной аха дүүнэр эбтэй эмхитэйгээр ябуулга хэхэ ёһотой гэжэ ойлгоһон байгаа. Тэдэнэр үдэшэлэн эсэгынгээ гэртэ суглараад, энээн тушаагаа зүбшэн хэлсэдэг һэн. Данг басаган энэл гэр соо хүмүүжэн, революционно тэмсэлэй харгыда гаража, Вьетнамда революциин илатар тэрэ замһаа хазагайрангүй ябаһан юм. Тэрэ басаган түрүүшээр хүнүүдэй уулзалга тухай мэдээсэжэ ябахаһаа бэшэ хүдэлмэри хэдэггүй һэн. 1942 ондо Хитадта байдаг Вьет-Минэй болон Хойто Вьетнамай революционернүүдэй хоорондо холбоо байгуулдаг хүн болоо һэн. Августын революци болохо үедэ Данг революционно тэмсэлшэдэй зэргэдэ ороод, өөрынгөө түрэл Тхай-Бичь провинцида засагаа буляан абаха хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадалсаа һэн. Энэ зоригто эхэнэр сүлөөрэгдэһэн районуудта арадай засаг тогтоохо хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг, эхэнэрнүүдые революционно тэмсэлдэ болон нютагай захиргаанда хабаадуулха талаар ехэхэн хүдэлмэри ябуулдаг байһан юм.

1950 ондо, Францийн колонизаторнуудай дай хэжэ эхилхэ үедэ, Данг армиин зэргэдэ орожо, медицинскэ сестрагаар хүдэлжэ эхилээ һэн. Энэ эрэлхэг зоригто эхэнэр урда зүгэй халуун эрхэ байдалда хүндөөр шархатаһан сэрэгшэдые дайнай газарһаа госпитальдо хүрэтэр абаашахын түлөө ами бэеэ хайрлангүй оролдолго гаргадаг байгаа. Дайшалхы габьяа гаргаһанайнгаа түлөө Данг дүрбэ дахин сэрэгэй орденуудаар шагнагдаһан, командованиһаа 11 һайшаал абаһан байна. Энэ эхэнэртэ габьяашалгынь түлөө арадай армиин младша лейтенантын нэрэ зэргэ олгогдоһон юм. Зоригто эхэнэрэй габьяашалтын түлөө Хо Ши Мин өөрөө шагнал барюулһан юм.

Данг Тхи Руа мүнөө юу хэжэ байнаб гэжэ хүнүүд һонирхоно ёһотой.

Тхань-Хоа провинциин Тхонь-Ньят гэжэ гүрэнэй ажахыда мүнөө хүдэлжэ байһан тэрэ эхэнэртэй уулзаһан байнаб. Данг Тхи Руа туулайнуудые үсхэбэрилдэг ажахые даажа байна. Тэрэ эхэнэр өөрынгөө даажа байһан ажахые бидэндэ харуулба. Гэнтэ ерэһэн хүнүүдһээ үргэн һүрдэһэн туулайнууд углуу булангаар шэбээлэн хоргодожо байгаа һэн. Хожомынь Данг Тхи Руа бидэниие сайлуулба. Эдеэлжэ байха үедөө өөрынгөө ажабайдал тухай тэрэ хөөрэжэ үгөө һэн.

Данг эхэнэрэй үхибүүд мүнөө ехэнүүд болонхой. Басагадынь арадай армиин офицернүүдтэ хадамда гаранхай, ехэ хүбүүниинь арадай армида алба хэдэг. Бага хүбүүниинь ахаһаа дутахагүй Хитадта лётчигуудай һургуулида һуража байна. «Танай бүлынхид дууһандаа сэрэгэйхид юм байна» гэжэ би шогложо хэлэбэб. Тиигэхэдэмни «би өөрөө амгалан мэргэжэлтэй хүн ха юмбиб, — гэжэ Данг хэлээд зөөлэхэн үһэтэй туулайгаа эльбэн байгаа һэн.

Вьетнамай Демократическа Республикада горнорудна промышленностиин хүгжэлтэдэ Советскэ Союз экономическа ба техническэ туһаламжа үзүүлдэг. СССР-эй туһаламжаар Тиен Тук гэжэ сагаан туулганай рудник, Лао Кае нютагтахи апатидай рудник, Ланг Сам гэһэн Хангайн шулуу нүүрһэнэй абтадаг шулуу нүүрһэнэй шахтануудые һэргээн һайжаруулһан байна. Хангайн шулуу нүүрһэнэй абтадаг газарта Советскэ Союз түхеэрэлгэнүүд болон машинанууд үгтэһэн байна. Зураг дээрэ: Хангайн шулуу нүүрһэ абадаг газар харуулагдана.

ВИА—ТАСС-ай фото.

Бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлхын гол арга юуб?

(Эхиниинь 3-дахи нюурта)

гэршэлһэн нэгэ жэшээ харуулая. Урдань нэгэ анзаһаар үдэр соо хахад га газар хахалхань бэрхэтэй һэн гэжэ таряашан байһан хүн бүхэн мэдэхэ. Харин мүнөө «ДТ-54» трактораар 5-6 гектар хахалдаг. Манай колхоз, совхозуудай нэгэ һаалишан мүнөө үдэр соо 10—15 үнеэ һаана. Тиихэдэ Мухар-Шэбэрэй үйлэдбэриин управлениин «Коммунизм» колхоздо тодхогдоһон «ёлочко» түхеэрэлгээр хоёр һаалишад үдэрэй 100 гаран үнеэ һаана. «Забайкалец» колхоздо тодхогдоһон «карусель» түхеэрэлгээр 6 минутын туршада 15 үнеэд һаагдана.

Эдэ баримтануудһаа ямар тобшолол хэлтэйб гэхэдэ, бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлхын гол арга машина, техникэ үргэнөөр ашаглаха ябадал болоно. «Коммунис ёһоор, бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллахын тула бидэнэр хүсэн түгэс техникэдэ түшэглэхэ ёһотойбди» гэжэ Н. С. Хрущев заана. Парти, правительство хүдөө ажахые машина, техникээр хангаха талаар туйлай ехэ анхарал оролдолго ходо гаргажа байдаг. Мүнөө СССР-эй хүдөө ажахыда 1212 мянган трактор, таряа хададаг 498 мянган комбайн, 796 мянган ашаанай автомашина хүдэлнэ. Гансахан манай республикын колхоз, совхозуудта 6,5 мянган трактор, ороохо таряа, силос хуряадаг 2600 комбайн бии.

Хүдөөгэй ажалшадай гол зорилго гэбэл, эдэ машина, техникые бүхы хүсөөрнь ашаглажа, ажалайнгаа бүтээсые эрид дээшэлүүлхэ ябадал болоно. Энэ хойшодоо хүдөөгэй ажалшан бүхэндэ туйлай ехэ аша үрэтэй байха. Хүшэр хүндэ ажал гол түлэб оньһон аргаар, машина, техникын хүсөөр хэгдэдэг болохо. Теэд тэрэниие һайнаар хэрэглэхын тула техническэ, юрэнхы эрдэмтэй байха болгодоно. Энээнэй ашаар бар хүсөөрөө ажал хэдэг хүнүүд өөһэдынгөө культурно-техническэ болбосоролой талаар ухаан бодолой ажал хэдэг хүнэй хэмжээндэ хүрэтэр ургажа, бар хүсэнэй ба ухаан бодолой ажалай хоорондохи мүнөөнэй илгаа усадхагдаха юм. Гэхэ зуура, бар хүсэн оройдоо хэрэглэгдэхэеэ болихо гэжэ эндэ хэлэгдэнэгүй. Бар хүсэнэй ажал коммунизмыншье үедэ байха. Харин ухаан бодолой ба бар хүсэнэй ажал зохилдуулагдан хэрэглэгдэхэнь ойлгосотой бэзэ.

Хүндэ хүшэр ажалые оньһожоруулха талаар манай ажахынуудта ехэ дутагдалнууд бии. Олон ажахынууд «ёлочко», «карусель» гэхэ мэтэ түхеэрэлгэнүүдые хэрэглэнэгүй, фермэ дээрэхи бусад хүндэ ажал хүнгэдхэгдэнэгүй. Зарим механизаторнууд трактор, комбайнуудайнгаа бүтээсэ дээшэлүүлхэ гэжэ оролдоногүй. Үнгэрһэн жэл манай ажахынуудта дунда зэргээр нэгэ трактор оройдоол 476 гектар зөөлэн хахалалга хээ, нэгэ комбайн 256 га таряа хадаһан болоно. Тиихэдэнь манай түрүү трактористнууд, комбайнернууд энээнһээ 2—3 дахин ехэ бүтээсэтэйгээр хүдэлөө һэн.

Иигээд хабарай тарилга эхилхэнь. Эндэ бүтээсэ ехэтэйгээр техникэеэ хэрэглэхэ гээшэ ехэ удха шанартай. Сэхынь хэлэхэдэ, гол түлэб энээнһээ ерээдүйн ургасын хуби заяан, һүүлэй һүүлдэ гүрэнэйнгөө урда абаһан социалис уялгын дүүргэлтэ дулдыдаха байна бшуу.

Машина, техникэ үргэнөөр хэрэглэхэһээ гадна, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ бусад олон ондоо арга боломжонууд бии.

Жэшээнь, тарян ажалые эрхилхэ талаар ногоо ехээр таридаг байһанаа болижо, ургаса үгэдэг, шэмэтэй ургамалнуудые таряжа, ороохо таряа ехээр абаха арга олдоо. Зэдын Доржо Банзаровай нэрэмжэтэ колхоз 1961 ондо оροоһо таряа гүрэндэ тушаагаагүй һаа, үнгэрһэн жэл шэниисэ ехээр тарижа, 5 мянга шахуу центнер оροоһо гүрэндэ тушаагаа. Кукуруза ехээр тариһан ажахынуудай олзо доходые ехэ болгоо. Эдэ зүйлнүүд ажалай бүтээсые дээшэлүүлгэдэ нилээдгүй ехэ нүлөө үзүүлээ. Эрдэм ухаанай туйлалтануудые ажалдаа нэбтэрүүлхэ гээшэ ехэ удха шанартай. Мухар-Шэбэрэй «Коммунизм» колхоз үнгэрһэн жэл агротехническэ заабариие һайнаар сахижа, илангаяа үтэгжүүлгэ ехээр хэжэ, бүхы тарялангайнгаа гектар бүриин 18,3 центнер оροоһо абаа. Энээнэй ашаар бусад ажахынуудһаа дунда зэргээр хоёр дахин ехэ ажалай бүтээсэ туйлаһан байха юм. Республикын суута туталшан Зинаида Литвинцева тугалнуудые шахан таргалуулжа, толгой бүриин шэгнүүрые 10 һаратайдань 300 килограммда хүргэдэг. Тиихэдэнь манай олон малшадай хашарагууд, заримдаа гунжадшье эды шэнээн татадаггүй. Тухайлан абахада, нүхэр Литвинцевагай ажалай бүтээсэ бэшэнһээ 2—3 дахин ехэ байна. Иимэ жэшээнүүдые олоор харуулжа болоно. Тиимэл дээрэһээнь эрдэм, наукын, манай түрүүшүүлэй туйлалтануудые бүгэдын шадабари болгохо талаар ехэ оролдолго гаргагдадаг.

Тэрэшэлэн ажалай һайн эмхидхэл, социалис мүрысөөн, материальна талаар ажалшадые урмашуулга, мэргэжэл шадабаряа нарижуулга, түсэблэлгые һайжаруулха гэхэ мэтэ зүйлнүүд ажалай бүтээсые дээшэлүүлгэдэ ехэ нүлөө үзүүлдэг юм. Эдэ бүгэдэ, мүн бусад олон арга боломжонуудые элирүүлэн ашаглажа, ажалайнгаа бүтээсые дээшэлүүлжэ, эдеэ хоолой зүйлнүүдые орон дотороо элбэг дэлбэг болгохо талаар түрэл партиингаа табиһан агууехэ зорилгые амжалтатайгаар дүүргэхэ хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадаха — иимэ гол зорилго хүдөөгэй ажалшадай урда табигдана.

М. НИМАЕВ.

БУРЯАД ҮНЭН

4-дэхи нюур

1963 оной мартын 15.

Советскэ радиогой болон телевидениин хүдэлмэрилэгшэдэй зүблөөн

Радиогой болон телевидениин хүдэлмэрилэгшэдэй зүблөөн мартын 8—12-то Москвада болобо. Республикануудай болон областьнуудай комитедүүдэй түлөөлэгшэнэр, Бүхэсоюзна радиогой болон түбэй телевидениин хүдэлмэрилэгшэд, мүн министерствэнүүдэй, зургаануудай, олониитын организацинуудай, түбэй газетэнүүдэй түлөөлэгшэд тэрэ зүблөөндэ хабаадалсаба.

Тус зүблөөндэ хабаадагшадтай КПСС-эй ЦК-гай дэргэдэхи үзэл сурталай комиссида уулзалга болоод, КПСС-эй ЦК-гай секретарь нүхэр Ильичев Л. Ф. үгэ хэлэбэ.

(ТАСС).

Илалтын шан абтаа

Эрхүү городто Зүүн-Сибириин түмэр замшадай, зам харилсаанай министерствын тусхай дунда һургуулинуудай хоорондо үбэлэй спартакиада үнгэргэгдөө. Мүрысөөндэ хабаадалсаһан Улаан-Үдын түмэр замай техникумэй, 65-дахи һургуулиин һурагшад һайн дүн туйлаһан байна. Сана, конькигаар, баскетбол наадалгаар, хэдэн зуугаад метрэй зайда урилдаагаар спартакиадын программа эхилһэн байгаа.

Хоёр үдэрэй туршада болоһон шанга тулалдаанда түмэр замай техникумэй шамбайшуул шалгараа. Эдэнэр Зүүн-Сибириин түмэр замшадай дунда эрхимлэжэ, чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртэжэ, түмэр замшадай «Локомотив» бүлгэмэй дамжуулгын шан абаа. Мүн санаар болоһон мүрысөөн илангаяа һонирхолтойгоор үнгэрөө. Тус техникумэй гурбадахи курсын студентка Валентина Привалова 5,10 километрэй зайда урилдахадаа түрүү һуури эзэлээ. Мүн эндэ хабаадалсаһан эгэшэ дүүнэр Людмила, Екатерина Юрковатан шадамар бэрхээр урилдажа, хоёрдохи, гурбадахи һууринуудые эзэлһэн байна. Эрэшүүлэй дунда болоһон мүрысөөндэ Улаан-Үдын түлөөлэгшэд Павел Непомнящих, Бимба Жалсанов, Анатолий Конечных гэгшэд шалгараа. Эдэнэр 10—15 километрэй зайда урилдаа юм.

Эдир басагад, хүбүүдэй дундаһаа 65-дахи һургуулиин команда Красноярскын командатай хоёрдохи, гурбадахи һууринуудые хубаалдалсаа. Мүрысөөндэ һайн амжалта туйлаһан һурагшад Нэля Радаева, Валентин Минаев гэгшэд Зүүн-Сибириин түмэр замшадай эдиршүүлэй командада оруулагдаа. Эдэнэр мартын 25, 28-да Свердловск городто болохо «Локомотив» бүлгэмэй Центральна Соведэй түрүү һууриин түлөө санаар урилдаха болонхой.

Д. Раднаев.

МҮНӨӨДЭРҺӨӨ...

Республикын «Урожай» бүлгэмэй боксёрнуудай дунда түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн мартын 15, 16, 17-ной үдэрнүүдтэ болохонь. Мүрысөөн Ленинэй орденто локомотиво-вагонуудые заһабарилгын заводой Культурын ордон соо үнгэргэгдэхэнь. Мүн эндэ городоймнай спортын бүлгэмүүд түрүү һууриин түлөө хоорондоо мүрысэхэ байна.

«Урожай» бүлгэмэй түлөөлэгшэдэй мүрысөөндэ Түнхэн, Кабанск, Зэдэ, Сэлэнгэ, Хяагта, Хори нютагуудай бэрхэ бэрхэ боксёрнууд хабаадалсахаар сугларaa.

Ч. Хараев.

Коммунис ажал[...] һэн хүндэтэ нэрэ[...] Улаан-Үдын нари[...]кын коллектив үд[...] орьёл өөдэ шуум[...]жалта туйлажа ябa[...]рикын түрүүшүүл[...] Яхимчугай хүтэл[...]дынхид ажалай үн[...]лана. Эдэнэр һара[...] даабарита түсэбөө ү[...] фабрикынгаа д[...] профсоюзай дамжу[...]ханда хүртэдэг юм. [...]руун гарһаа): бр[...] Яхимчук, бригадын [...]сандра Самойлова, [...] гэгшэд ажалдаа б[...]

Ф. СОР[...]

Тобшохо[...]

✪ Таиландада жэл бүхэндэ 5000 гаран тонно зоопланктониие — далайнууд соо угаа элбэг байдаг. Энэ хоол болосотой продукциие хэрэглэдэг юм.

✪ Хитадай XVII зуун жэлэй энциклопеди эгээн лэ олон хуудаһатай ном болоно. Тэрэ 853.450 хуудаһатай юм. Эгээн бишыхан ном 1896 ондо Падуйда (Итали) хэблэн гаргагдаһан байгаа. Энэ тон бишыхан номой хэмжүүрынь 16х11 миллиметр болодог (гарай барбаадай хурганай хюмһанай тухай). Тэрээн соо Галилейн бэшэг барлагдаһан байгаа.

✪ Һаяхан гараһан нарай хүхэ кит томо заанда орходоо 5 шахуу тонноор хүндэ байдаг юм.

✪ Эгээн лэ үндэр газарта байдаг амитад гэхэдэ абаахайнууд болоно, тэдэнэр далайн нюруунһаа 7500 метр дээрэ амидаран байжа шадаха. Шубуун 4500 метр, зарим аймагай эрбээхэйнүүд 6000 метр үндэртэ амидаран байжа шадаха.

✪ Антарктидын талмай 13 миллион шахуу дүрбэлжэн километр, тайлбарилан хэлэбэл, Европын болон США-гай хоюуланайнь талмайн шэнээн болодог. Антарктида Газар дээрэхи эгээн үндэр түби юм. Тэрэнэй мүльһэнэй зузааниинь 4 километр болодог. Хэрбээ Антарктидын 30 миллион кубическа километр мүльһые хайлуулаа һаа, газаа далайнуудай нюруу 60 шахуу метрээр нэмэхэ болоно. Антарктидада шулуу нүүрһэн олдонхой. Энэ хадаа тус түби хэзээдэшьеб дулаан, шиигтэй уларилтай байгаа гэжэ гэршэлжэ үгэнэ. Антаркт[...]дай хэгдэхэдэ пи[...]дэл олдоо. Энэ х[...]нуудай урдань х[...]дэр байһые гэрш[...]нөөнэй томо пи[...] үндэр, 50 ки[...] шэгнүүртэй бай[...]

✪ Хилтааһан [...] байхаһаа гадна, [...] шуулхадаа хуби[...]лад түмэр дээрэ [...] хүйтөөр хабтай[...] түмэр дээрэ х[...]үлэдэг байна.

журналну[...]

Саг[...] ула[...]

Улаан-Үдын [...]риин мэдээсэлэнэй [...] республика соомн[...]тэй байха, шииг н[...]руун хойноһоо һу[...] Улаан-Үдэ хотод[...] градус, үдэртөө 0-[...] байхаар хүлеэгдэ[...]

Мартын 16—1[...] республика соомн[...]тэй аад, шииг н[...]руун хойноһоо һ[...]үлеэхэ. Хойто ай[...] 23—28, бусад а[...] үдэртөө 1-6 гра[...] багсаагдана.

ХИЛЫН САДАНАҺА

Болгариин Коммунис партиин ЦК-гай Пленум

СОФИ, мартын 13. (ТАСС). Мартын 11-дэ ба 12-то Болгариин Коммунис партиин ЦК-гай Пленум болобо гээд БТА агентство мэдээсэнэ.

БКП-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Тодор Живковой элидхэл Пленум дээрэ шагнагдаһан байна. Болгариин партийно-правительственна делегациин энэ жэлэй февраль соо Н. С. Хрущевтой болон бусад советскэ партийна, гүрэнэй хүтэлбэрилэгшэдтэй уулзажа хөөрэлдэһэн тухайгаа. БКП-гэй делегациин Германиин Нэгэдэмэл социалис партиин VI съездэдэ байлсаһан тухайгаа, Югославиин Коммунистнуудай союзай генеральна секретарь, ФНРЮ-гэй президент Иосип Броз Тито болон Югославиин бусад хүтэлбэрилэгшэдтэй хөөрэлдэһэн тухай нүхэр Живков Пленум дээрэ хөөрэжэ үгэһэн байна.

БКП-гэй ЦК-гай секретарь Иван Примовэй—газар уһалалгын барилганuудай түсэбэй дүүргэгдэһэн тухай, 1963 ондо оροоһо таряа ехээр абадаг болохо зорилгонууд тушаа мэдээсэл, БКП-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо Тано Полов гэгшын энергетическэ болон Болгариин промышленна предприятинуудые барилгын ябаса тухай мэдээсэл Пленум дээрэ шагнагдаба.

Т. Живковой элидхэлые Центральна Комитет нэгэн дуугаар һайшаагаад, энэ элидхэл тушаа болон Пленум дээрэ хэгдэһэн мэдээсэлнүүд тушаа тодорхой шиидхэбэринүүдые гаргаба.

Эрид буруушаалга

СОФИ, мартын 13. (ТАСС). Ирагай хархис хүсэнүүдэй алалга хюдалга хэжэ байһан зэрлиг муухай аашые Болгариин коммунистнууд болон бүхы ажалшад буруушаан, уур сухалаа хүрэжэ байһанаа мэдүүлнэ гэжэ «Работническо дело» газетын редакционно статья соо хэлэгдэнэ. Ирагай коммунис партиин ажал ябуулагшадай болон Ирагай бүхы патриоднуудай шуһа адхажа байһаниие дэлхэйн демократическа олониитэтэй хамта эрид буруушаанабди гэжэ тэрэ газетэ бэшэнэ.

Союзнигтаа һаймһаржа...

ПАРИЖ, мартын 13. (ТАСС). Парижай хэблэлэй гэршэлһэн ёһоор, Коррез ба Крез департаментнуудта Франци Баруун Германи хоёрой хамтын сэрэгэй маневрнүүд һаядаа болохо юм ха. Бронетанкова частьнуудта уужам зай гаргажа үгэхын тулада сэрэгэй һургуули хэхэ талмайе ехэ болгохонь. Тиихын тулада табяад шахуу бишыхан хүдөө тосхонуудые нүүлгэхэ гэжэ правительство шиидхэбэри гаргаа. Тиигэжэ Франциин болон Баруун Германиин штабууд 3 мянган гектар газартай болохо юм. Германиин сэрэгэй сабхяар газараа дэбһүүлхэ болоһон эдэ департаментнуудай хүн зон угаа ехээр уурлажа, буруушаажа байна.

Сиридэхи байдал

НЬЮ-ЙОРК, мартын 13. (ТАСС). Сиридэ онсо шэрүүн байдал үргэлжэлһөөр. Орон дотор байдалай шангадаһан дээрэһээ хилэ дээрэ шанга байдал тогтоохо гэжэ Сириин шэнэ правительство шиидхэбэри гаргаба гээд ЮПИ агентствын Бейрудтэ байдаг корреспондент мэдээсэнэ. Сириин шэнэ правительство хадаа Ирагтай нягта хани харилсаатай болохо һанаатай юм ха гээд тэрэ корреспондент тэмдэглэнэ.

Сириин армиин главнокомандалагша генерал Луэй Аттаси орон дотороо угаа ехэ онсо эрхэтэй болонхой гэжэ Ассошиэйтед Пресс агентство мэдээсэнэ.

КАИР, мартын 13. (ТАСС). Сириин революциие дэмжэһэн, Египедтэй союз байгуулха эрилтэ табиһан жагсаал үсэгэлдэр Дамаскда болобо. Энэ жагсаалые университедэй студентнүүд үүсхэбэ гэжэ МЕН агентство мэдээсэбэ.

ЛОНДОН, мартын 13. (ТАСС). Сириин революционно командованиин национальна совет Сириин 17 газетэнүүдые хорибо гэжэ Рейтер агентство мэдээсэнэ. Эдэ газетэнүүдэй редакцинууд болон типографинууд тамгалагдаха, типографиин машинанууд, саарһаниинь хүсөөр булягдаха, эдэ газетэнүүдэй эзэдэйнь болон тэдэнэй гэр бүлэнэрэй зөөри хогшолынь өөһэдэйнь мэдэлэй бэшэ болохо юм ха.

АНГИИН ТЭМСЭЛ БОЛОЖОЛ[...]

ДАНИИН ХҮДЭЛМЭРИШЭД ӨӨҺЭДЫНГӨӨ ЭРХЫЕ ХАМГААЛНА

Стигнестэхи (Зеланди) нефть болбосоруулдаг томо заводой гагнууршад, соргонуудые табигшад хоёр долоон хоног соо забастовко хэжэ байна. Тус завод Америкын «Коллог компани» гэжэ концерндэ хабаададаг юм. Салин хүлһэ дээшэлүүлхэ, ажалай эрхэ байдал һайжаруулха тухай хүдэлмэришэд эрилтэ хэнэ. Забастовко хэһэндэнь харюу болгон заводой захиргаан хоёр хүдэлмэришэдые ажалһаань гаргаа.

Забастовко хэгшэдэй митинг болоо. Хуули бусаар гаргагдагшадай дахяад ажалдаа абтатар забастовкые үргэлжэлүүлхэ гэжэ митингдэ хабаадагшад нэгэн дуугаар шиидхээ. Америкын концернын өөрынгөө дура хүсэл Данида баадхаха ябадал Даниин хүдэлмэришэд гаргуулхагүй гээд забастовко хэжэ байһан хүдэлмэришэдэй нэгэн газетын корреспондентдэ мэдүүлээ.

ФРАНЦИИН ТҮМЭР ЗАМШАД ЗАБАСТОВКО ХЭНЭ

Францийн түмэр замшад мартын 12-то хоёр часай забастовко хээ. Салин хүлһэ дээшэлүүлхэ, хүдэлмэриин саг богони болгохо, поезднуудай ябаха графигуудые гуримшуулха талаар түмэр замшадай эрилтэнүүд тухай правительстватай [...]лөөлэгшэд хэл[...]хэнь. Профсо[...]лэгшэдтэ дэмж[...]рилгоор энэ за[...]

Город шадар[...] ябалга Парижа[...] часай турша с[...] соогдоо. Холы[...]нууд ниислэлд[...]дэлтэйгээр ер[...]

САЛИН [...] ДЭЭШЭЛҮҮЛ[...]

Италиин эн[...] компанинуудай [...] ба хаагшад [...]лиин турша со[...]тороо гурбада[...] забастовко хэ[...]хэдэн экономи[...]нүүдые, тусхай[...]һэ 25 процент[...] тухай эрилтэ х[...]

ГАЗ[...] ЭЛДҮҮРИЛ[...] ҮГ[...]

Турциин та[...]даран һуухын [...] боложо байна. [...] кепрю гэжэ [...]шад газарые [...]тэнь үгэхын, [...] ажал хүдэлмэ[...]нуудаар ханга[...]сэлдэ олон ж[...]анха түрүүнэ[...]ряашад аграр[...] эрилтэнүүдые [...]

Ц. Ц. [...]

Манай адрес, телеф[...]

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Улан-Удэ, ул. Ле[...]
ФОНЫ РЕДАКЦИИ: редактора—46-32, зам. ре[...] ответ. секретаря—27-37, отделов: партийной жи[...]—24-74, сельского хозяйства—47-59, советско[...] и культуры, литературы и искусства—34-05, [...] транспорта, информации—35-14, писем и рабо[...] отдел переводов и корректорская—35-95, бух[...]
Для междугородных переговоров — 16.
Гор. Улан-Удэ, типография Министер[...] Бурятской АССР.
Н00374.